

Profil praktyczny

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **zarządzanie**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: **Menedżerska
Akademia Nauk Stosowanych w Warszawie**

Data przeprowadzenia wizytacji: **4-5 kwietnia 2025 r.**

Warszawa, 2025

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów (źródło: raport samooceny).	6
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	8
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	9
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	9
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	15
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	31
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	37
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	44
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	49
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	51
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	53
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	57
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	58
5. Załączniki:	67
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	67
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	67
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	67

Część I – ocena losowo wybranych prac etapowych _____	67
Część II – ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____	67
Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa _____	67
Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena _____	67
Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego _	67

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr hab. Anna Tobolska, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Witold Kowal – ekspert PKA;
2. dr hab. Katarzyna Szczepańska-Woszczyna – ekspert PKA;
3. dr Jakub Szczepkowski – ekspert PKA ds. pracodawców;
4. Julia Bednarska-Leśniak – ekspert PKA ds. studenckich.
5. Justyna Szadkowska – sekretarz zespołu oceniającego.

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku zarządzanie prowadzonym w Menedżerskiej Akademii Nauk Stosowanych w Warszawie została dokonana z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej, w związku z upływem okresu obowiązywania wydanej uprzednio oceny programowej, w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2024/2025. Wizytacja została przeprowadzona w formie stacjonarnej, zgodnie z uchwałą 600/2023 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 27 lipca 2023 r. w sprawie przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej oraz uchwałą nr 67/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm. w sprawie zasad przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej.

Polska Komisja Akredytacyjna po raz kolejny oceniała jakość kształcenia na powyższym kierunku. Poprzednia ocena (pozytywna z okresem obowiązywania skróconym do 2 lat) wyrażona została w uchwale nr 628/2023 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 27 lipca 2023 r. Uchwałą nr 835/2023 z dnia 18 września 2023 r. w sprawie wniosku Menedżerskiej Akademii Nauk Stosowanych w Warszawie o ponowne rozpatrzenie niniejszej sprawy Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej utrzymało w mocy zarzuty sformułowane w uchwale nr 835/2023 w odniesieniu do kryteriów 4, 5 i 10.

Zespół oceniający zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez Władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni i przebiegała zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem. W trakcie wizytacji członkowie zespołu oceniającego uczestniczyli w spotkaniach z zespołem przygotowującym raport samooceny, z osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku, za funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz za publiczny dostęp do informacji o programie studiów, z pracownikami odpowiedzialnymi za umiędzynarodowienie procesu kształcenia, z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, a także ze studentami oraz nauczycielami akademickimi. Ponadto przeprowadzono hospitację zajęć dydaktycznych, a także dokonano oceny losowo wybranych prac dyplomowych i etapowych oraz przeglądu bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano również wstępne wnioski, o których Przewodnicząca zespołu oceniającego oraz współpracujący z nią eksperci poinformowali Władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Źródło: raport samooceny Uczelni

Nazwa kierunku studiów	zarządzanie	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	Dyscyplina wiodąca: nauki o zarządzaniu i jakości: 76% Pozostałe dyscypliny: ekonomia i finanse: 24%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów/ 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ³ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	6 miesięcy (960 godzin)/30 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	1. zarządzanie zasobami ludzkimi 2. zarządzanie międzynarodowe 3. e-marketing i social media 4. menedżer biznesu 5. zarządzanie projektami	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	225	105
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁴	2115 godzin (bez praktyk zawodowych)	1432 godzin (bez praktyk zawodowych)
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	112,2 ECTS	85,28 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	99 ECTS	99 ECTS
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	94 ECTS	94 ECTS

¹W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MEiN z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).

³ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁴ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

Nazwa kierunku studiów	zarządzanie	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia drugiego stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{5,6}	Dyscyplina wiodąca: nauki o zarządzaniu i jakości: 80% Pozostałe dyscypliny: ekonomia i finanse: 20%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry/ 120 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ⁷ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	3 miesiące (480 godzin)/ 15 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	1. <i>zarządzanie zasobami ludzkimi</i> 2. zarządzanie międzynarodowe 3. <i>e-marketing i social media</i> 4. <i>menedżer HR</i> 5. <i>zarządzanie projektami</i>	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	129	162
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁸	916 (bez praktyk zawodowych)	1375 (bez praktyk zawodowych)
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	69,24 ECTS	50,88 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	58 ECTS	58 ECTS
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	65 ECTS	65 ECTS

⁵W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁶Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MEiN z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).

⁷ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁸ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁹ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione częściowo

⁹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Studia na kierunku zarządzanie są prowadzone w Menedżerskiej Akademii Nauk Stosowanych na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia, w formie stacjonarnej, i niestacjonarnej. W roku akademickim 2024/2025 nastąpiła zmiana profilu studiów na praktyczny. Jednostką organizacyjną Uczelni odpowiedzialną za realizację studiów na kierunku zarządzanie jest Wydział Zarządzania i Nauk Technicznych. Na obydwóch poziomach studiów, równoległe z programem w języku polskim, realizowany jest taki sam program całkowicie w języku angielskim, który stanowi alternatywę, szczególnie dla dość licznej na ocenianym kierunku grupy studentów zagranicznych.

Przedstawione przez Uczelnię koncepcja i cele kształcenia na ocenianym kierunku związane są z przygotowaniem absolwentów do pracy na stanowiskach kierowniczych oraz do prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Zasadniczym celem kierunku zarządzanie prowadzonego na poziomie studiów pierwszego stopnia jest kształcenie osób, które chcą zdobyć wiedzę, umiejętności i kompetencje z zakresu zarządzania przedsiębiorstwami, organizacjami i instytucjami zarówno na rynku krajowym, jak i międzynarodowym, zaś studiów drugiego stopnia: poszerzenie i pogłębianie powyższej wiedzy, umiejętności i kompetencji. Szczegółowe cele kształcenia dotyczą wyposażenia absolwentów w wiedzę i umiejętności identyfikowania, diagnozowania i rozwiązywania problemów związanych z zarządzaniem zasobami ludzkimi, rzeczowymi, finansowymi, informacyjnymi, a także do diagnozowania problemów związanych z realizacją funkcji, procesów oraz działań w różnego typu organizacjach, w tym w środowisku wielokulturowym. Absolwenci ocenianego kierunku będą posiadali specjalistyczną wiedzę i umiejętności z takich obszarów zarządzania, odpowiadających nazwom specjalności na studiach pierwszego i drugiego stopnia, jak: *emarketing i social media, zarządzanie międzynarodowe* lub *zarządzanie projektami*, a dodatkowo na studiach pierwszego stopnia: *menedżer biznesu* lub *zarządzanie zasobami ludzkimi*, zaś na studiach drugiego stopnia: *menedżer HR*.

Opisaną wyżej koncepcję i cele kształcenia na kierunku zarządzanie należy uznać za spójne ze Strategią Rozwoju Uczelni sformułowaną na lata 2024-2028 w 3 głównych obszarach strategicznych: wysoka jakość kształcenia, rozwijanie badań naukowych i działalności naukowo-badawczej, a także poszanowanie dla otoczenia i działania zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Pierwszy wymieniony obszar strategiczny jest zbieżny z celami studiów na kierunku zarządzanie, szczególnie w zakresie rozwoju innowacyjnych metod i narzędzi dydaktycznych, doskonalenia kompetencji kadry akademickiej oraz monitorowania i oceny jakości procesu dydaktycznego, czemu ma służyć wprowadzony Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia. Zbieżność koncepcji i celów kształcenia na ocenianym kierunku z drugim obszarem strategicznym została przez Uczelnię udokumentowana w kontekście awansów naukowych i prac badawczych i projektowych prowadzonych przez pracowników Uczelni w dyscyplinach, do których przyporządkowano kierunek, a także w zakresie aktywizacji studentów (m.in. poprzez wspólne publikacje czy działalność kół naukowych. Dowodem na uwzględnienie trzeciego obszaru strategicznego w koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku jest przede wszystkim obecność w programie studiów treści programowych związanych z funkcjonowaniem organizacji w otoczeniu społeczno-gospodarczym oraz z koncepcją

CSR, a także przejście przez Uczelnię w odniesieniu do kierunku zarządzanie na profil praktyczny studiów, co oznacza szersze powiązania ze sferą pracodawców i instytucjami z otoczenia biznesu.

Koncepcja i cele kształcenia na ocenianym kierunku mieszczą się w dyscyplinach, do których przyporządkowano kierunek, tj. w dyscyplinie wiodącej nauki o zarządzaniu i jakości (przyporządkowanie w 76% na studiach pierwszego stopnia i w 80% na studiach drugiego stopnia) oraz w dyscyplinie uzupełniającej ekonomia i finanse (odpowiednio 24% i 20%). Przedstawione proporcje przyporządkowania do dyscyplin są właściwie odzwierciedlone w programie studiów, w zaplanowanych zajęciach, specjalnościach oraz treściach programowych. Wyjątek stanowią kierunkowe efekty uczenia się, o czym jest mowa w dalszej części opisu kryterium.

W koncepcji i celach kształcenia na kierunku zarządzanie uwzględniono również postęp w obszarach działalności zawodowej i gospodarczej w sferze managementu, głównie poprzez uwzględnienie w programie studiów współczesnej problematyki badawczej związanej z dyscypliną wiodącą, tj. nauki o zarządzaniu i jakości, jak i w odniesieniu do współczesnych wyzwań praktycznych w zarządzaniu organizacjami, związanych z cyfrowymi umiejętnościami zarządzania, zarządzaniem danymi, analityką biznesową czy zarządzaniem projektami IT. Wskazać tu należy na takie zagadnienia zaplanowane w programie studiów pierwszego stopnia, jak np.: działania z zakresu employer branding, zarządzanie zespołami pracowniczymi w krajowych i międzynarodowych przedsiębiorstwach, zasady rachunkowości i sprawozdawczości międzynarodowej, opracowywanie strategii marketingowej w Internecie, projektowanie stron internetowych i aplikacji, analizy marketingowych kanałów online oraz kreowanie, pozycjonowanie marki w Internecie, nowoczesne (zwinne) metodyki zarządzania projektami. Z kolei na studiach drugiego stopnia uwzględniono takie współcześnie istotne zagadnienia, jak np. controlling i budżetowanie projektów czy zarządzanie projektami e-Commerce, a także zagadnienia współpracy transgranicznej czy działania na rynkach globalnych.

Uczelnia przedstawiła dowody na to, że koncepcja i cele kształcenia są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy. Odwołano się przy tym do dość licznych opracowań i statystyk dotyczących pożądaných na rynku pracy zawodów specjalisty-menedżera, np. raport „Przegląd wynagrodzeń i trendów na rynku pracy 2025”, raport World Economic Forum "Future of Jobs Report", badania GUS „Zapotrzebowanie rynku pracy na pracowników według zawodów w 2024 r.”, portale rekrutacyjne, jak np. Pracuj.pl. Odwołanie się do statystyk i raportów podkreśla rosnącą rolę kompetencji z zakresu zarządzania na rynku pracy, a oferta Uczelni dotycząca kształcenia na kierunku zarządzanie o profilu praktycznym ma być odpowiedzią na przygotowanie specjalistów w tym obszarze.

Uczelnia wykazała, że w kształtowaniu i modyfikowaniu koncepcji kształcenia na kierunku zarządzanie uczestniczą zarówno interesariusze wewnętrzni, jak i zewnętrzni, którzy opiniują i rekomendują zmiany dokonywane w planach studiów. Działania te związane są przede wszystkim z pracami w zespołach i radach, jak np. Zespół ds. Jakości Kształcenia na Wydziale, Rada Programowa Dyscypliny. Na podstawie zgłoszonych uwag Rada Programowa analizuje i wprowadza za pośrednictwem Komisji Senackich zmiany w koncepcji i programie kształcenia. Ponadto udział pracodawców w kształtowaniu koncepcji kształcenia uwzględniony jest poprzez opiniowanie kompetencji studentów w procesie realizacji praktyk zawodowych. Udokumentowano również przykłady pisemnego opiniowania przez pracodawców programu studiów wraz ze wskazaniem kierunków proponowanych zmian.

Uczelnia uwzględnia także w programie studiów na ocenianym kierunku kształcenie z wykorzystaniem metod i technik e-learningowych oraz zapewnia odpowiednie wsparcie i przygotowanie w tym

zakresie. W uchwale nr 5/06/2024 Senatu Menedżerskiej Akademii Nauk Stosowanych w Warszawie z dnia 28 czerwca 2024 r. zawarto rekomendację, aby „w roku akademickim 2024-2025 zgodnie z art. 67 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r., poz. 742 z późn. zm.), jeżeli specyfika kształcenia na studiach na określonym kierunku pozwala na to, część efektów uczenia się objętych programem studiów mogła być osiągnięta w ramach zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość przy wykorzystaniu infrastruktury i oprogramowania zapewniających synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami i osobami prowadzącymi zajęcia”.

Aktualnie obowiązujące efekty uczenia się dla studiów na kierunku zarządzanie, prowadzonym na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym, zostały zatwierdzone Uchwałą nr 5/06/2024 z dnia 28.06.2024 r. w sprawie rekomendacji dotyczącej organizacji roku akademickiego 2024/2025. W powyższej uchwale wskazano również: poziom studiów, formę i profil kierunku, dyscypliny naukowe do których kierunek został przyporządkowany, nazwy specjalności, wymiar, zasady i formy odbywania praktyk, a także uwzględniono plan studiów. Na studiach pierwszego stopnia sformułowanych zostało 36 kierunkowych efektów uczenia się (w tym 14 efektów w zakresie wiedzy, 14 w zakresie umiejętności i 8 w zakresie kompetencji społecznych), zaś na studiach drugiego stopnia: 42 kierunkowe efekty uczenia się (w tym 15 efektów w zakresie wiedzy, 18 w zakresie umiejętności i 9 w zakresie kompetencji społecznych). Zespół oceniający zwrócił jednak uwagę, iż efekty te są takie same jak efekty uczenia się wskazane w raporcie samooceny z 2022 r. dla kierunku zarządzanie o profilu ogólnoakademickim, tj. nie zostały w ich treści uwzględnione zmiany zalecone w raporcie z poprzedniej wizytacji PKA. Zmiany w kierunkowych efektach uczenia się były uwzględnione jedynie w programie studiów dla toków rozpoczynających się w latach akademickich 2022/2023 oraz 2023/2024.

Analiza treści kierunkowych efektów uczenia się dla w zakresie wiedzy dla studiów pierwszego stopnia pozwala zauważyć, iż w przypadku dużej części tych efektów nie została określona właściwie głębia wiedzy, którą powinni osiągnąć studenci (P6S_WG). W sposób szczególny brak oznaczenia stopnia zaawansowania wiedzy ma znaczenie w odniesieniu do następujących efektów w zakresie wiedzy ogólnej: ZO1_W02, ZO1_W03, ZO1_W05, ZO1_W06, ZO1_W07, ZO1_W12. Oznaczenie stopnia zaawansowania wiedzy jako „podstawowy” dla efektu ZO1_W03 czy też określenie „podstawową wiedzę/przepisy” w przypadku efektu ZO1_W01 są niewłaściwe chociażby w kontekście podstaw programowych kształcenia ponadpodstawowego.

Zespół oceniający zwrócił również uwagę, że w treści części tych efektów zostały wykorzystane nieaktualne nazwy dziedzin i dyscyplin naukowych, np. „nauki ekonomiczne”. Dodatkowo w wielu przypadkach odniesieniem dla efektów uczenia się jest „ekonomia” lub „teoria ekonomii” (np. ZO1_W01, ZO1_W02, ZO1_W05, ZO1_U01, ZO1_U02), „nauki/ dane społeczne” (np. ZO1_W01, ZO1_W11, ZO1_U02), czy też „prawo” (np. ZO1_W02, ZO1_W08). Biorąc pod uwagę przyporządkowanie kierunku zarządzanie do dyscyplin naukowych (kierunek w 75% został przyporządkowany do dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości), zasadne jest wyeksponowanie w większym stopniu tej dyscypliny w treściach efektów uczenia się w zakresie wiedzy.

Ponadto część kierunkowych efektów uczenia się sformułowanych dla ocenianego kierunku odnosi się do wiedzy i umiejętności niezwiązanych z tym kierunkiem, np. ZO1_W01 (odnosi się do wiedzy użytecznej z punktu widzenia studiów na innych kierunkach prowadzonych w MANS), ZO1_W13, ZO1_U12 (efekt ten jest ważny, ale nie ma związku z ocenianym kierunkiem studiów). Ponadto

niektóre efekty są związane z pojedynczymi zajęciami (na przykład efekt ZO1_U14 jest realizowany jedynie przez zajęcia *wychowanie fizyczne*). Kompetencja ZO1_K04 („poruszanie się na rynku pracy...”) jest ważna, ale ma charakter bardzo ogólny (uniwersalny) i odnosi się nie tylko do kierunku zarządzanie. Z drugiej strony część efektów uczenia się jest scharakteryzowana bardzo wąsko, wyeksponowane w nich są tylko pewne obszary wiedzy w ramach dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości odnoszące się do pojedynczych zajęć, np. ZO1_W09 i ZO1_U13 (wiedza z zakresu zarządzania zasobami ludzkimi) i ZO1_W12 (wiedza z zakresu marketingu).

Zespół oceniający zwrócił również uwagę, iż mimo zmiany profilu kierunku zarządzanie na praktyczny nie została dokonana modyfikacja efektów uczenia się pod tym kątem w szczególności: nie zostało w nich uwzględnione sformułowanie, które zgodnie z Rozporządzeniem MNiSW z 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji przypisane jest kierunkom studiów o profilu praktycznym, tj. „zastosowanie praktyczne wiedzy w działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów”. Użyte w treści efektu ZO1_U01 określenie: „formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy nauk ekonomicznych oraz wykonywać zadania w warunkach niepewności, w tym prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek zarówno na krajowym, jak i międzynarodowym rynku” – jest niewystarczające z punktu widzenia przyporządkowania ocenianego kierunku do dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości, a także jego praktycznego profilu. Co więcej, w treści tego efektu nie akcentuje się umiejętności właściwych dla „problemów zarządczych”, lecz „problemy nauk ekonomicznych”.

Należy także zwrócić uwagę na niepoprawne przypisanie efektów uczenia się w dokumentacji Uczelni (w tzw. matrycy zarządzania). Sytuacja taka odnosi się m.in. do efektów ZO1_W05 (przypisany do zajęć *wychowanie fizyczne*), ZO1_W06 (przypisany do zajęć *wychowanie fizyczne i bezpieczeństwo i higiena pracy*), ZO1_U05 (przypisany do zajęć *wychowanie fizyczne*), ZO1_U06 (przypisany do zajęć *wychowanie fizyczne i bezpieczeństwo i higiena pracy*).

Efekty uczenia się przypisane do poszczególnych zajęć w sposób poprawny opisują umiejętności praktyczne związane z tymi zajęciami. Nieprawidłowo określono w nich jednak głębie wiedzy zakładaną do osiągnięcia przez studentów. Dotyczy to szczególnie zajęć realizowanych na studiach pierwszego stopnia. W przypadku zdecydowanej większości tych zajęć w sposób niewłaściwy określa się wiedzę jako „pogłębianą” (dotyczy to m.in. takich zajęć, jak: *zarządzanie, nauki o organizacji, mikroekonomia, prawo, matematyka, statystyka w zarządzaniu, prawo pracy, zachowania organizacyjne, zarządzanie projektami, zarządzanie zasobami ludzkimi, informatyka w zarządzaniu, marketing, metodologia badań w naukach o zarządzaniu, rachunkowość finansowa, procesy informacyjne w zarządzaniu, Public Speaking, zarządzanie zmianą, gra decyzyjna, socjologia*), lub „podstawową” (np. *nauki o organizacji, finanse, prawo*). W treści niektórych z tych efektów użyte jest nawet sformułowanie: „zna w pewnym stopniu” (np. *wprowadzenie do rachunkowości*). Tymczasem zgodnie z obowiązującymi regulacjami pogłębiony stopień zaawansowania wiedzy jest właściwy dla studiów drugiego stopnia. Na studiach pierwszego stopnia stopień ten powinien zostać określony jako zaawansowany. Pogłębiony stopień zaawansowania wiedzy na studiach pierwszego stopnia oznacza w praktyce, iż nie ma różnicy w głębi osiągananej przez studentów wiedzy między studiami pierwszego i drugiego stopnia. Jest to istotne również z tego względu, że Uczelnia realizuje na obu stopniach studiów specjalności o tych samych nazwach.

Analiza treści efektów uczenia się na studiach drugiego stopnia prowadzi do wniosku, iż wskazany w tych efektach stopień zaawansowania wiedzy jest zgodny z obowiązującymi regulacjami (P7S_WG).

Należy jednak zauważyć, iż odnoszenie efektów w zakresie wiedzy do „głównych tendencji rozwoju dyscypliny” jest właściwe dla profilu ogólnoakademickiego (ZO2_W01). Dla profilu praktycznego zasadne jest odnoszenie tych efektów do „zastosowań praktycznych wiedzy w działalności zawodowej związanej z kierunkiem”, co nie zostało jednak uwzględnione w efektach uczenia się w zakresie wiedzy dla kierunku zarządzanie o profilu praktycznym prowadzonego w MANS.

Ponadto wśród efektów w zakresie umiejętności na studiach drugiego stopnia brakuje efektu odnoszącego się do umiejętności „wykorzystania wiedzy do formułowania i rozwiązywania problemów oraz wykonywania zadań typowych dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem” oraz „formułowania i testowania hipotez związanych z prostymi problemami wdrożeniowymi”.

Zespół oceniający zwrócił również uwagę, że w treści efektów kierunkowych uczenia się na studiach drugiego stopnia zostały wykorzystane nieaktualne nazwy dziedzin i dyscyplin naukowych, np. „nauki ekonomiczne” (ZO1_W01, ZO1_U03). Dodatkowo w opinii zespołu oceniającego z uwagi na przyporządkowanie kierunku zarządzanie w 80% do dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości zasadne jest wyeksponowanie w większym stopniu tej dyscypliny w treści efektów w zakresie wiedzy. Ponadto część kierunkowych efektów uczenia się odnosi się do wiedzy i umiejętności niezwiązanych z ocenianym kierunkiem studiów, np. ZO1_W01 (odnosi się do wiedzy użytecznej z punktu widzenia studiów na innych kierunkach MANS), ZO1_U01 (ma związek z bliżej nieokreśloną dziedziną). Co więcej, niektóre efekty w zakresie wiedzy są ujęte bardzo wąsko, eksponują tylko pewne obszary umiejętności w ramach dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości, a ponadto odnoszą się do pojedynczych zajęć, np. ZO1_U10 (umiejętności z zakresu marketingu), ZO1_U12 (umiejętność z zakresu rachunkowości zarządczej), ZO1_U15 i ZO1_U17 (umiejętności z zakresu zarządzania zasobami ludzkimi) i ZO1_W12 (wiedza z zakresu marketingu). Wśród efektów kierunkowych została również sformułowana umiejętność, która nie ma charakteru kierunkowego i została przypisana do pojedynczych zajęć, tj. ZO1_U18.

W przypadku większości efektów uczenia się sformułowanych dla poszczególnych zajęć realizowanych na studiach drugiego stopnia oznaczenie głębi wiedzy jest właściwe. Jedynie w pojedynczych przypadkach jest ono nieprawidłowe, np. wiedza, którą powinni nabyć studenci, jest określona jako „zaawansowana” (np. *konceptje zarządzania*) lub „podstawowa” (np. *pomiar satysfakcji klientów*).

Dokonana wyżej analiza całości pozwala zauważyć liczne nieprawidłowości w sposobie ich sformułowania odnoszące się zarówno do efektów kierunkowych, jak i efektów przypisanych do poszczególnych zajęć, szczególnie w przypadku programu studiów pierwszego stopnia. Bardzo ogólne sformułowanie kierunkowych efektów uczenia się utrudnia dobór właściwych metod i sformułowanie odpowiednich wymagań odnośnie do sposobu weryfikacji efektów uczenia się.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1¹⁰ (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo.

Uzasadnienie

Przedstawiona koncepcja i cele kształcenia na kierunku zarządzanie prowadzonym na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym w Menadżerskiej Akademii Nauk Stosowanych w Warszawie są zgodne z misją i strategią Uczelni oraz polityką jakości, a także mieszczą się w dyscyplinach, do których kierunku jest przyporządkowany. Uczelnia uzasadniła, że koncepcja i cele kształcenia są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy oraz że zostały określone we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. W przedstawionym programie studiów uwzględniono również postęp w obszarach działalności zawodowej i gospodarczej właściwych dla sfery zarządzania w biznesie i w instytucjach publicznych. W realizacji programu studiów uwzględniono także nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość i wynikające stąd uwarunkowania.

Dla ocenianego kierunku zostały sformułowane kierunkowe efekty uczenia się. Analiza tych efektów pozwala zauważyć, iż w aktualnym brzmieniu są one takie same jak efekty uczenia się, które obowiązywały w Uczelni dla kierunku zarządzanie o profilu ogólnoakademickim. Tym samym nie są one w pełni dostosowane do kierunku o profilu praktycznym.

W odniesieniu do kryterium 1 zespół oceniający zwrócił uwagę na następujące nieprawidłowości:

1. Brak odniesienia się w treści efektów uczenia się na studiach pierwszego i drugiego stopnia do działalności zawodowej związanej z kierunkiem zarządzanie.
2. Niewystarczające zaakcentowanie zastosowania praktycznej wiedzy w odniesieniu do efektów uczenia się na studiach pierwszego stopnia.
3. W treści efektów uczenia się na studiach drugiego stopnia brak odniesień do wymagań określonych dla 7 poziomu PRK, tj. „wykorzystania wiedzy do formułowania i rozwiązywania problemów oraz wykonywania zadań typowych dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem” oraz umiejętności „formułowania i testowania hipotez związanych z prostymi problemami wdrożeniowymi”.
4. Niewłaściwe określenie stopnia zaawansowania wiedzy na poziomie efektów kierunkowych i efektów przypisanych do poszczególnych zajęć na studiach pierwszego stopnia.
5. Niewłaściwe nazwy dziedzin i dyscyplin naukowych użyte w treści efektów uczenia się.
6. Niepoprawne przypisanie kierunkowych efektów uczenia się do poszczególnych zajęć.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie stwierdzono.

¹⁰W przypadku gdy propozycje oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać propozycję oceny dla każdego poziomu odrębnie.

Rekomendacje

1. Rekomenduje się usunięcie z katalogu kierunkowych efektów uczenia się tych efektów uczenia się, które realizowane są przez pojedyncze zajęcia lub odnoszą się do zajęć *wychowanie fizyczne* czy *bezpieczeństwo i higiena pracy*.

Zalecenia

1. Zaleca się modyfikację uwzględnienie w treści efektów uczenia się działalności zawodowej związanej z kierunkiem zarządzanie.
2. Zaleca się modyfikację efektów uczenia się na studiach pierwszego stopnia pod kątem zaakcentowania zastosowania praktycznego wiedzy.
3. Zaleca się uwzględnienie w treści efektów uczenia się dla studiów drugiego stopnia charakterystyk drugiego stopnia PRK odnoszących się do „wykorzystania wiedzy do formułowania i rozwiązywania problemów oraz wykonywania zadań typowych dla typowych dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem” oraz umiejętności „formułowania i testowania hipotez związanych z prostymi problemami wdrożeniowymi”.
4. Zaleca się korektę stopnia zaawansowania wiedzy na poziomie efektów kierunkowych i przypisanych do poszczególnych zajęć (w kartach zajęć).
5. Zaleca się korektę nazw dziedzin i dyscyplin naukowych użytych w treści efektów uczenia się.
6. Zaleca się poprawne przypisanie kierunkowych efektów uczenia się do poszczególnych zajęć.
7. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań pro jakościowych w celu zapobieżenia powstaniu zdiagnozowanych błędów i nieprawidłowości w przyszłości.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Projekt programu studiów na kierunku zarządzanie w MANS jest każdorazowo opracowywany przez kierownika katedry/ Dziekana Wydziału Zarządzania i Nauk Technicznych oraz kierownika Działu ds. Obsługi Dydaktycznej, Planowania i Kontroli Zajęć. Następnie jest on opiniowany przez zespół jakości kształcenia kierunku zarządzanie. Przed ostatecznym uchwaleniem program ten podlega jeszcze zaopiniowaniu przez Samorząd Studencki oraz interesariuszy zewnętrznych. Po uzyskaniu akceptacji Rady Programowej Wydziału Dziekan przekazuje program do zaopiniowania Senackiej Komisji ds. Studentów i Jakości Kształcenia, która przekazuje go Rektorowi celem przedłożenia na posiedzeniu Senatu.

Dokumentacja programu studiów na ocenianym kierunku obejmuje opis efektów uczenia się, matrycę efektów uczenia się, plan studiów, karty zajęć, program praktyk oraz punktację ECTS.

Obowiązujące aktualnie programy studiów dla kierunku zarządzanie zostały zatwierdzone uchwałą Senatu nr 5/06/2024 z dnia 28.06.2024 r. W zatwierdzonych programach studiów na lata 2024-2028

uwzględniono poziom studiów, formę i profil kierunku, dyscypliny naukowe do których kierunek został przyporządkowany, nazwy specjalności, efekty uczenia się, podstawowe wskaźniki charakteryzujące wymiar studiów i obciążenie pracą studentów, zady i formy odbywania praktyk, plan studiów oraz karty zajęć (w załączniku). W decyzji dotyczącej planów studiów uwzględniono m.in. nazwy zajęć, efekty uczenia się przypisane do poszczególnych zajęć, poziom studiów, profil studiów, formy studiów, czas trwania studiów, przyporządkowanie do dyscypliny naukowej, obciążenia studenta (obejmujące liczbę godzin zajęć oraz liczbę punktów ECTS) oraz formy i metody zaliczenia poszczególnych zajęć. Dla kierunku zarządzanie program studiów oferowany jest w ramach ścieżek polskojęzycznej i anglojęzycznej. Programy te mają takie same efekty uczenia się, treści programowe oraz czas realizacji i metody weryfikacji. Realizowana do tej pory ścieżka rosyjskojęzyczna jest obecnie wygaszana, co jest spowodowane jej małą popularnością (m.in. w następstwie sytuacji międzynarodowej).

Na kierunku zarządzanie, w ramach programu studiów pierwszego stopnia dla ścieżki polskojęzycznej studentom oferowanych jest 6 specjalności, tj. *zarządzanie zasobami ludzkimi, zarządzanie międzynarodowe, zarządzanie publiczne, emarketing i social media, menedżer biznesu oraz zarządzanie projektami*. Decyzję o uruchomieniu konkretnych specjalności podejmuje po ich zaprezentowaniu studentom i zebraniu informacji o ich preferencjach. Aktualnie na studiach pierwszego stopnia realizowane są dwie specjalności: *menedżer biznesu* (na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych) oraz *emarketing & social media* (na studiach niestacjonarnych). Oznacza to, iż jedynie 1/3 specjalności oferowanych w ramach ocenianego kierunku jest realizowana.

Program studiów pierwszego stopnia obejmuje treści programowe w podziale na moduły: podstawowy, kierunkowy, ponadkierunkowy i do wyboru oraz specjalnościowy i seminarium dyplomowe. Powyższa struktura podziału treści programowych zajęć stanowi podstawę do organizacji programu kierunku mimo że nie jest ona w żaden sposób regulowana w Uczelni. Podział ten jest poprawny z punktu widzenia koncepcji kierunku.

Zajęcia z modułu podstawowego realizowane są w semestrach od pierwszego do czwartego, zajęcia z modułu kierunkowego: w semestrach od pierwszego do piątego, a z modułu ponadkierunkowego: w semestrach od pierwszego do piątego. Zajęcia z języka obcego rozpoczynają się w semestrze drugim, a kończą w semestrze szóstym. Zajęcia do wyboru są realizowane od semestru drugiego do semestru szóstego, a zajęcia specjalnościowe od semestru czwartego do semestru szóstego.

Analiza treści programowych realizowanych aktualnie na pierwszym stopniu studiów na kierunku zarządzanie (dla toku, który rozpoczął się w roku akademickim 2024/2025) pozwala zauważyć, iż w ramach poszczególnych modułów realizowane są zajęcia właściwe dla dyscypliny wiodącej, do której kierunek został przyporządkowany, tj. dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości. W ramach modułu zajęć podstawowych realizowanych jest 8 zajęć, w tym 2 z zakresu nauk o zarządzaniu i jakości (pozostałe to zajęcia związane z dyscypliną ekonomia i finanse, nauki prawne oraz matematyka). W ramach modułów zajęć kierunkowych realizowanych jest 21 zajęć, z których większość ma związek z dyscyplinami, do których kierunek został przyporządkowany, tj. 16 zajęć przypisać można do dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości, a kolejnych 4: do dyscypliny ekonomia i finanse.

W ramach zajęć do wyboru istnieje możliwość wyboru 9 spośród 18 zajęć uwzględnionych na liście, pogrupowanych w pary, stanowiących ofertę poszczególnych katedr. Studenci dokonują wyboru jednej z dwóch alternatywnych propozycji zajęć. Zajęcia te mają sformułowane podobne kierunkowe efekty uczenia się (na poziomie programu studiów), ale ich tematyka jest różna, np. w ramach *przedmiotu*

do wyboru 4 studenci mają możliwość wyboru między zajęciami *aktywne metody poszukiwania pracy* oraz *transport*; w ramach przedmiotu do wyboru 9 studenci mają możliwość wyboru między zajęciami *inteligencja emocjonalna* oraz *rachunkowość małych firm*. Daje to co prawda studentom możliwość różnicowania swojej ścieżki kształcenia, jednak część alternatywnie wybieranych przez studentów treści programowych jest bardzo zróżnicowana względem siebie (np. *metody poszukiwania pracy* i *transport*).

W ramach zajęć specjalnościowych zaplanowanych zostało po 13 zajęć dla każdej specjalności. Zespół oceniający zauważył, iż z reguły zajęcia te są poprawnie przypisane do specjalności. W przypadku specjalności *zarządzanie międzynarodowe* w ofercie zajęć specjalnościowych znajdują się również zajęcia z języka obcego (tj. *Business English*). Udział zajęć z zakresu dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości w treściach programowych poszczególnych specjalności jest dominujący. W niektórych przypadkach jest on uzupełniony treściami z dyscypliny ekonomia i finanse, np. na specjalności *zarządzanie międzynarodowe*, gdzie 2 z 8 zajęć są związane z tą dyscypliną.

Aktualnie realizowany program studiów dla kierunku zarządzanie został zmodyfikowany w zakresie treści programowych w stosunku do programu obowiązującego dla poprzedniego toku studiów. W ramach modułu zajęć kierunkowych liczba zajęć została zwiększona z 16 do 21 (dodane zostały zajęcia: *przedsiębiorczość a biznes*, *biznes plan*, *społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw*, *podstawy e-biznesu*, *gry decyzyjne*, *sztuczna inteligencja w zarządzaniu*, a usunięte: *wprowadzenie do przedsiębiorczości*). Poza tym liczba zajęć specjalnościowych została zwiększona z 10 do 13. Nowe zajęcia obejmują treści właściwe dla kierunku zarządzanie.

Przyporządkowania poszczególnych treści do modułów podstawowego, kierunkowego i ponadkierunkowego na studiach pierwszego stopnia nie budzi zastrzeżeń.

Na studiach drugiego stopnia na kierunku zarządzanie studentom oferowanych jest 5 specjalności, tj. *zarządzanie międzynarodowe*, *zarządzanie zasobami ludzkimi*, *zarządzanie projektami*, *emarketing i social media* oraz *menedżer HR*. Należy zwrócić uwagę, iż dwie z oferowanych specjalności odnoszą się do tego samego profilu zawodowego i różnią się głównie nazwami, tj. *zarządzanie zasobami ludzkimi* oraz *menedżer HR*. W związku z tym zasadne jest rozważenie rezygnacji z jednej z tych specjalności. Aktualnie na studiach drugiego stopnia realizowane są 2 specjalności, tj. *zarządzanie projektami* oraz *zarządzanie zasobami ludzkimi* (obie na studiach niestacjonarnych). W poprzednim roku akademickim realizowane były 3 specjalności, tj. *emarketing i social media*, *menedżer HR* i *zarządzanie projektami*. W przypadku studiów drugiego stopnia daje się zauważyć większe zróżnicowanie co do realizowanych specjalizacji niż na studiach pierwszego stopnia (w przeciągu ostatnich dwóch lat wybrana została ponad połowa oferowanych specjalności).

Program studiów drugiego stopnia obejmuje treści programowe w podziale na moduły podstawowy, kierunkowy, ponadkierunkowy i do wyboru oraz specjalnościowy i seminarium dyplomowe. Zajęcia z modułu podstawowego realizowane są w semestrach od pierwszego do trzeciego, zajęcia z modułu kierunkowego oraz ponadkierunkowego: od semestru pierwszego do semestru czwartego (włącznie). Zajęcia z języka obcego rozpoczynają się w semestrze drugim, a kończą w semestrze czwartym. Zajęcia do wyboru są realizowane od semestru drugiego do semestru czwartego, a zajęcia specjalnościowe od semestru drugiego do semestru czwartego. Powyższa sekwencja zajęć jest poprawna.

Analiza treści programowych realizowanych aktualnie na drugim stopniu studiów na kierunku zarządzanie (dla toku, który rozpoczął się w roku akademickim 2024/2025) pozwala zauważyć, iż w ramach poszczególnych modułów realizowane są zajęcia mające związek z dyscypliną wiodącą,

do której przyporządkowany jest oceniany kierunek, tj. dyscypliny nauka o zarządzaniu i jakości. W ramach modułu zajęć podstawowych realizowanych jest 11 zajęć, w tym 5 z zakresu dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości (pozostałe to zajęcia związane z dyscyplinami ekonomia i finanse, nauki prawne, a dodatkowo także z dziedziną nauk humanistycznych). W ramach modułów zajęć kierunkowych realizowanych jest 13 zajęć, z których 10 przypisać można do dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości (pozostałe dwa mieszczą się w innych dyscyplinach). W ramach zajęć do wyboru studenci (na poziomie kierunku) mają możliwość wyboru 8 spośród 16 zajęć, Studenci dokonują wyboru jednej z dwóch-lub trzech alternatywnych propozycji. Zajęcia te mają sformułowane te same kierunkowe efekty uczenia się, ale ich tematyka jest różna, np. w ramach *przedmiotu do wyboru 1* studenci mają możliwość wyboru między zajęciami *doradztwo zawodowe w UE i zarządzanie w kryzysie*, a w ramach *przedmiotu do wyboru 3*: między zajęciami *ekologia i zarządzanie środowiskowe* oraz *prawo gospodarcze*. Należy również zwrócić uwagę, iż treści programowe zajęć do wyboru na studiach drugiego stopnia są niekiedy bardzo zróżnicowane względem siebie.

W ramach każdej specjalności zaplanowanych do realizacji zostało po 7 zajęć. Analiza treści programowych poszczególnych zajęć pozwala zauważyć, iż z reguły są one poprawnie przypisane do specjalności. Najczęściej są to zajęcia z zakresu dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości uzupełniane pojedynczymi zajęciami z zakresu dyscyplin ekonomia i finanse lub informatyka mającymi związek z profilem tych specjalności.

Realizowany aktualnie program studiów drugiego stopnia dla kierunku zarządzanie został zmodyfikowany co do treści programowych w stosunku do programu obowiązującego dla poprzedniego toku studiów. Główna zmiana polegała na zwiększeniu liczby zajęć realizowanych w ramach modułu zajęć podstawowych z 5 do 11, (wprowadzono zajęcia *zarządzanie korporacyjne, strategie marketingowe, współczesne koncepcje zarządzania zasobami ludzkimi, finansowanie rozwoju przedsiębiorstw, zarządzanie gospodarką innowacyjną* oraz *różnice kulturowe w biznesie*) oraz w ramach modułu zajęć kierunkowych: z 12 do 13 (w tym zakresie dokonano bardziej znaczących zmian, polegających na wycofaniu z programu zajęć *zarządzanie procesami, marketing międzynarodowy, przedsiębiorczość, zarządzanie gospodarką innowacyjną*, i zastąpieniu ich zajęciami *automatyzacja i digitalizacja procesów zarządzania, zintegrowana komunikacja marketingowa, przedsiębiorczość internetowa, e-Commerce* oraz *przedsiębiorstwo na rynkach międzynarodowych*). Ponadto w ramach modułu zajęć specjalnościowych zwiększono liczbę zajęć z 5 do 7.

W ramach oceny poprawności przyporządkowania treści programowych do poszczególnych modułów na studiach drugiego stopnia zespół oceniający zwrócił uwagę, iż niektóre zajęcia przypisane do modułu podstawowego, takie jak *strategie marketingowe* czy *współczesne koncepcje zarządzania zasobami ludzkimi*, to zajęcia uszczegóławiające treści programowe związane z zarządzaniem na poziomie funkcji, tj. marketingiem i zarządzaniem zasobami ludzkimi. Trudno zatem te zajęcia uznać za podstawowe. Ponadto przypisanie zajęć *strategie marketingowe* do grupy zajęć podstawowych w kontekście realizacji jako przedmiotu kierunkowego zajęć *zarządzanie strategiczne* jest nielogiczne. Zajęcia *zarządzanie strategiczne* zawierają treści bardziej ogólne (podstawowe) w stosunku do zajęć *strategie marketingowe*. Poza tym zajęcia *zarządzanie strategiczne* realizowane są wcześniej niż *strategie marketingowe* (w drugim semestrze, podczas gdy zajęcia *strategie marketingowe* realizowane są w trzecim semestrze), co jest akurat zaplanowane właściwie.

Treści programowe są przyporządkowane do poszczególnych zajęć w sposób poprawny. Zespół oceniający zauważył, że w stosunku do poprzednich programów studiów zweryfikowana została liczba

godzin zajęć przypisana wykładom i ćwiczeniom. Na studiach stacjonarnych poszczególnym wykładom przypisuje się najczęściej 15 godzin (w niektórych przypadkach jest to 30 godzin zajęć), które z reguły uzupełniają ćwiczenia realizowane najczęściej w podobnym wymiarze. Na studiach niestacjonarnych liczba godzin przypisanych wykładom i ćwiczeniom jest mniejsza, ale proporcje między tymi zajęciami są zachowane. W opinii zespołu oceniającego treści programowe zajęć realizowanych na studiach pierwszego i drugiego na ocenianym kierunku stopnia generalnie są zgodne z zakładanymi efektami uczenia się oraz uwzględniają aktualną wiedzę i jej zastosowania z zakresu dyscyplin, do których kierunku został przyporządkowany, oraz profil działalności zawodowej związanej z kierunkiem zarządzanie.

W ramach studiów pierwszego stopnia na kierunku zarządzanie studenci realizują 180 punktów ECTS w ciągu 6 semestrów studiów (zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych). Liczba punktów ECTS realizowanych punktów w poszczególnych latach studiów i semestrach jest zróżnicowana. Na pierwszym roku studiów student realizuje 55 punktów ECTS (tj. 23 punkty w pierwszym semestrze i 32 punkty w drugim semestrze). Na drugim roku studiów student realizuje 58 punktów ECTS (tj. 23 punkty w trzecim semestrze i 35 punktów w czwartym semestrze). Na trzecim roku studiów student realizuje 67 punktów ECTS (tj. 39 punktów w piątym semestrze i 28 punktów w szóstym semestrze). Łącznie program studiów pierwszego stopnia obejmuje 3075 godzin zajęć na studiach stacjonarnych (w tym 960 godzin praktyk) oraz 2392 godziny zajęć na studiach niestacjonarnych (w tym 960 godzin praktyk). Na studiach stacjonarnych liczba zaplanowanych godzin zajęć realizowanych w poszczególnych semestrach waha się od 317 (w semestrze szóstym) do 617 (semestrze czwartym). Na studiach niestacjonarnych liczba godzin zajęć zaplanowanych do realizacji w poszczególnych semestrach waha się od 222 (w semestrach trzecim i szóstym) do 496 (w semestrze czwartym). Mniejsze obciążenie liczbą godzin zajęć w ostatnim semestrze studiów wynika z obowiązku przygotowania pracy dyplomowej przez studenta, za co także uzyskuje punkty ECTS. Analiza programu studiów pierwszego stopnia na kierunku zarządzanie pozwala uznać, iż łączna liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów studiów pierwszego stopnia na kierunku zarządzanie oraz określona dla poszczególnych zajęć jest poprawna. W przypadku studiów stacjonarnych pierwszego stopnia udział zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów stanowi 68%, a studiów niestacjonarnych: 53%.

Zgodnie z programem studiów pierwszego stopnia na kierunku zarządzanie realizowane treści programowe dzielą się na:

- treści realizowane w ramach modułu zajęć podstawowych, realizowane na 8 zajęciach (łącznie 22 punkty ECTS),
- treści realizowane w ramach modułu zajęć kierunkowych obieralnych, realizowane na 13 zajęciach (łącznie 49 punktów ECTS),
- treści realizowane w ramach modułu zajęć ponadkierunkowych i do wyboru (w tym *język obcy*), realizowane na 19 zajęciach (łącznie 63 punkty ECTS),
- treści realizowane w ramach modułu specjalnościowego i seminarium dyplomowego, realizowane na 13 zajęciach oraz *seminarium dyplomowym* (łącznie 46 punktów ECTS).

Analiza programu studiów pierwszego stopnia pozwala zauważyć, iż największe obciążenie studentów pracą wiąże się z realizacją treści kierunkowych i specjalnościowych.

W ramach studiów drugiego stopnia na kierunku zarządzanie studenci realizują 120 punktów ECTS w ciągu 4 semestrów studiów (zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych). Liczba punktów ECTS realizowana w poszczególnych latach studiów i semestrach jest zróżnicowana. Na pierwszym roku studiów student realizuje 56 punktów ECTS (tj. 26 punkty w pierwszym semestrze i 30 punktów w drugim semestrze). Na drugim roku studiów student realizuje 64 punkty ECTS (tj. 34 punkty w 3 semestrze i 35 punktów w 4 semestrze). Łącznie program studiów obejmuje 1855 godzin zajęć na studiach stacjonarnych (w tym 480 godzin praktyk) i 1396 godzin na studiach niestacjonarnych (w tym 480 godzin praktyk). Na studiach stacjonarnych liczba godzin zajęć z grupy podstawowych i kierunkowych, zaplanowanych do realizacji w poszczególnych semestrach waha się od 287 (w semestrze 4.) do 557 (w semestrze 2.). Do tego dochodzi 210 godzin zajęć specjalnościowych rozplanowanych niemal równomiernie w 2, 3 i 4 semestrze. Na studiach niestacjonarnych liczba ta waha się od 206 (w semestrze czwartym) do 424 (semestrze trzecim), a do tego 140 godzin zajęć specjalnościowych, również równomiernie rozplanowanych pomiędzy 2, 3 i 4 semestrem. Mniejsze obciążenie liczbą godzin zajęć w ostatnim semestrze studiów wynika z obowiązku przygotowania pracy magisterskiej przez studenta, za co także uzyskuje punkty ECTS. Analiza programu studiów drugiego stopnia na kierunku zarządzanie pozwala uznać, iż łączna liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów oraz określona dla poszczególnych zajęć jest poprawna. W przypadku studiów stacjonarnych drugiego stopnia udział zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów stanowi 62%, a studiów niestacjonarnych: 46%. Taka liczba godzin zajęć realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów umożliwia osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów uczenia się.

Zgodnie z programem kierunku na studiach drugiego stopnia na kierunku zarządzanie realizowane treści programowe dzielą się na:

- treści realizowane w ramach modułu zajęć podstawowych, realizowane na 11 zajęciach (łącznie 24 punkty ECTS),
- treści realizowane w ramach modułu zajęć kierunkowych obieralnych, realizowane na 13 zajęciach (łącznie 25 punktów ECTS),
- treści realizowane w ramach modułu zajęć ponadkierunkowych i do wyboru (w tym *język obcy*), realizowane na 12 zajęciach (łącznie 37 punktów ECTS),
- treści realizowane w ramach modułu zajęć specjalnościowych i seminarium dyplomowego, realizowane na 7 zajęciach oraz *seminarium magisterskim* (łącznie 34 punkty ECTS).

Analiza powyższego programu studiów drugiego stopnia pozwala zauważyć, iż największe obciążenie studentów pracą wiąże się z realizacją treści specjalnościowych.

Analiza kart zajęć pozwala zauważyć pewne nieprawidłowości w zakresie sposobu kalkulacji nakładu pracy studenta koniecznego do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Po pierwsze, dość powszechnie włącza się do kalkulacji obciążeń studentów konsultacje w sposób niezgodny ze stanowiskiem interpretacyjnym PKA. Przykłady takich błędnie określonych obciążeń można znaleźć np. w kartach zajęć: *zarządzanie, nauki o organizacji, mikroekonomia, prawo, matematyka, statystyka w zarządzaniu, prawo pracy, zachowania organizacyjne, zarządzanie projektami, zarządzanie zasobami ludzkimi, informatyka w zarządzaniu, marketing, metodologia badań w naukach o zarządzaniu, rachunkowość finansowa, procesy informacyjne w zarządzaniu, praca domowa, aktywność na zajęciach, wprowadzenie do rachunkowości, etyka w zarządzaniu, zarządzanie zmianą,*

przedsiębiorczość a biznes, biznesplan, podstawy ekobiznesu, gra decyzyjna, socjologia, psychologia, technologia informacyjna, zarządzania bazami danych i relacje z klientami, makroekonomia, prawo cywilne, etyka menedżerska, wnioskowanie statystyczne, finansowanie rozwoju przedsiębiorstw, automatyzacja i digitalizacji procesu zarządzania, zintegrowana komunikacja marketingowa, rachunkowość zarządcza, prawo handlowe, Leadership, przedsiębiorstwo na rynku międzynarodowym, pomiar satysfakcji klientów, zachowania e-konsumentów, reklama i pr on-line, nowoczesne narzędzia hr, handel zagraniczny, budowanie wizerunku przedsiębiorstwa. Po drugie, w niektórych przypadkach daje się zauważyć uwzględnianie w ramach nakładu pracy studenta relatywnie dużej liczby godzin zajęć związanych z egzaminem (nawet 5 godzin). Tak jest na przykład w przypadku zajęć *zarządzanie, matematyka, marketing, metodologia badań w naukach o zarządzaniu, wprowadzenie do rachunkowości.* Po trzecie, w niektórych kartach zajęć, w kalkulacji obciążenia studenta pracą, przypisuje się godziny esejom i projektom, choć te nie występują jako metoda weryfikacji efektów uczenia się (np. *zarządzanie, zarządzanie zasobami ludzkimi, makroekonomia, etyka menedżerska, strategie marketingowe, zintegrowana komunikacja marketingowa, rachunkowość zarządcza, przedsiębiorstwo na rynku międzynarodowym, modele emarketingu*). Zdarzają się także sytuacje odwrotne, tzn. wśród metod weryfikacji efektów uczenia się zaplanowany został esej, ale jego przygotowanie nie zostało uwzględnione w kalkulacji obciążenia studenta pracą.

Dobór form zajęć i udział procentowy godzin zajęć realizowanych w ramach poszczególnych form na studiach pierwszego stopnia zapewniają możliwość osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Także sekwencja zajęć na pierwszym stopniu studiów jest w opinii zespołu oceniającego poprawna. W pierwszej kolejności studenci realizują zajęcia podstawowe, ponadkierunkowe, kierunkowe i z języka obcego, a dopiero w kolejnych latach studiów zajęcia specjalnościowe i *seminarium dyplomowe*.

Obowiązujący na kierunku zarządzanie program studiów pozwala studentom na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia w wymaganym wymiarze 30% liczby punktów ECTS. Na studiach pierwszego stopnia studenci mają możliwość dokonywania wyboru zajęć w ramach tzw. modułu przedmiotów do wyboru (student wybiera 9 z 18 zajęć, za co uzyskuje 18 ECTS), specjalności (student realizuje 13 zajęć za łącznie 26 ECTS) oraz *seminarium dyplomowe* (20 ECTS). Dodatkowo student dokonuje wyboru *języka obcego* (10 punktów ECTS). Tym samym łącznie student realizuje 24 zajęcia do wyboru, za które uzyskuje 74 punkty ECTS, co stanowi ponad 41% ogólnej liczby punktów ECTS uzyskiwanych na studiach pierwszego stopnia. W przypadku studiów drugiego stopnia studenci mają możliwość dokonywania wyboru zajęć w ramach modułu przedmiotów do wyboru (student wybiera 8 z 16 zajęć, za co uzyskuje 16 ECTS), specjalności (student realizuje 7 zajęć za łącznie 14 ECTS) oraz *seminarium dyplomowe* (20 ECTS). Dodatkowo student dokonuje wyboru języka obcego (6 punktów ECTS). Tym samym łącznie student realizuje 17 zajęć do wyboru, za które uzyskuje 56 punktów ECTS, co stanowi ponad 47% ogólnej liczby punktów ECTS uzyskiwanych na studiach drugiego stopnia.

W programie studiów pierwszego stopnia na kierunku zarządzanie 37 zajęć zostało wskazanych jako zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne związane z kierunkiem zarządzanie. 2 spośród tych zajęć zostały przypisane do modułu przedmiotów podstawowych, 12: do modułu przedmiotów kierunkowych oraz 9: do modułu przedmiotów do wyboru. Do kategorii zajęć kształtujących umiejętności praktyczne zaliczono również *seminarium dyplomowe* oraz wszystkie zajęcia specjalnościowe. W sumie student studiów stacjonarnych pierwszego stopnia realizuje 1275 godzin zajęć zaliczonych przez Uczelnię do kategorii zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, a student

studiów niestacjonarnych: 846 godziny, za które przysługuje mu 99 punktów ECTS (patrz raport samooceny tab. 4). Należy jednak zwrócić uwagę, iż zajęcia zaliczone przez Uczelnię do kategorii zajęć kształtujących umiejętności praktyczne obejmują na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia: 575 godzin wykładu, a na studiach niestacjonarnych pierwszego stopnia: 378 godzin wykładu. Tymczasem zgodnie z obowiązującymi regulacjami nie można uznać zajęć realizowanych w formule wykładu za kształtujące umiejętności praktyczne. Na studiach pierwszego stopnia wykłady stanowią 45% zajęć zaliczonych do grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, co oznacza, udział zajęć praktycznych na tym poziomie studiów jest niewystarczający. Tym samym na studiach pierwszego stopnia na kierunku zarządzanie (stacjonarnych i niestacjonarnych) w ramach zajęć kształtujących umiejętności praktyczne uzyskiwanych jest 30% punktów ECTS, co stanowi wielkość za małą w stosunku do wymaganego dla profilu praktycznego poziomu 50% punktów ECTS.

W programie studiów drugiego stopnia na kierunku zarządzanie 20 zajęć zostało wskazanych jako zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne związane z kierunkiem zarządzanie, w tym 2 przypisane do modułu przedmiotów podstawowych, 4: do modułu przedmiotów kierunkowych oraz 5: do modułu przedmiotów do wyboru. Do tej kategorii zajęć zaliczono także *praktyki zawodowe*, *seminarium magisterskie* oraz wszystkie zajęcia specjalnościowe. Zajęcia te obejmują łącznie 1020 godzin na studiach stacjonarnych oraz 780 godzin na studiach niestacjonarnych, za które student uzyskuje (73 punkty ECTS: patrz raport samooceny tab. 4). Należy jednak zwrócić uwagę, iż przypisane do powyższej kategorii zajęcia obejmują na studiach stacjonarnych drugiego stopnia: 285, a na studiach niestacjonarnych drugiego stopnia: 180 godzin realizowanych w formie wykładu. Tym samym na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych drugiego stopnia liczba godzin wykładów stanowi odpowiednio 28% i 23% liczby godzin wszystkich zajęć zaklasyfikowanych przez Uczelnię jako zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne. Oznacza to, iż liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć kształtujących umiejętności praktyczne na studiach drugiego stopnia na kierunku zarządzanie jest niewystarczająca, gdyż wynosi 44% na studiach stacjonarnych i 47% na studiach niestacjonarnych. Wielkości te są za małe w stosunku do wymaganego dla profilu praktycznego poziomu 50% punktów ECTS.

Treści programowe zajęć zaliczonych przez Uczelnię do kategorii zajęć kształtujących umiejętności praktyczne na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku zarządzanie, w większości mieszczą się w dyscyplinach nauki o zarządzaniu i jakości oraz ekonomia i finanse, do których oceniany kierunek został przyporządkowany. Należy jednak zwrócić uwagę, iż w przypadku obu stopni studiów do kategorii tej Uczelnia zalicza zajęcia *metodologia badań w naukach o zarządzaniu*, które w swojej treści są właściwe dla profilu ogólnoakademickiego i nieuzasadnione z punktu widzenia profilu praktycznego kierunku.

W programie studiów kierunku zarządzanie realizowanego na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia zaplanowane są zajęcia z języka obcego. Na studiach pierwszego stopnia zajęciom tym przypisane jest 10 pkt. ECTS i obejmują one łącznie 160 godz. zajęć (w semestrach 2-6). Na studiach drugiego stopnia zajęciom tym przypisano 6 pkt ECTS i obejmują one łącznie 96 godz. zajęć (w semestrach 2-4). Studenci mają do wyboru 3 języki obce, tj. język angielski, język rosyjski oraz język niemiecki. W przypadku kierunków studiów realizowanych w ramach ścieżki anglojęzycznej student ma do wyboru również język polski. Wybór języka obcego dokonywany jest na poziomie rekrutacji. Na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku zarządzanie w języku obcym prowadzone są również zajęcia: *zarządzanie*, *Public Speaking* oraz *Leadership*, ale są one realizowane głównie dla studentów niebędących obywatelami polskimi. Ponadto sylabusy tych zajęć są przygotowane

w języku polskim i obejmują literaturę polskojęzyczną. Na studiach pierwszego stopnia na specjalności *zarządzanie międzynarodowe* są realizowane jeszcze zajęcia *Business English* (w wymiarze 30 godzin, za 2 punkty ECTS).

Analiza karty zajęć *język obcy* na studiach drugiego stopnia pozwala zauważyć, iż zakres treści programowych związanych z osiaganiem przez studenta kompetencji językowych na poziomie B2+, czyli umiejętności komunikacji w języku obcym z wykorzystaniem słownictwa specjalistycznego w dziedzinie nauk o zarządzaniu i jakości, jest relatywnie niewielki. W programie studiów drugiego stopnia brak jest również zajęć kierunkowych realizowanych w języku obcym.

Zespół oceniający zwrócił uwagę, że na kierunku zarządzanie, zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia, w niewystarczającym zakresie realizowane są zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych. Ponieważ oceniany kierunek przyporządkowany jest do dyscyplin należących do dziedziny nauk społecznych, to w ramach tego kierunku student powinien realizować zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych w wymiarze nie mniejszym niż 5 punktów ECTS. W programie studiów pierwszego stopnia przewidziano tylko jedno zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych: *etyka w zarządzaniu*, do którego przypisano 3 punkty ECTS. Inne zajęcia wskazane w raporcie samooceny, tj. *socjologia*, *psychologia*, *technologie informacyjne* czy też *nauka języka obcego*, nie zaliczają się do tej dziedziny. Podobna sytuacja ma miejsce na studiach drugiego stopnia, gdzie w programie studiów uwzględniono tylko jedno zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych, (tj. *etyka menedżerska*, za który uzyskuje 2 punkty ECTS).

Na kierunku zarządzanie prowadzonym na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia w wykorzystuje się różnorodne metody kształcenia. Wśród metod tych są zarówno metody podające, jak i poszukujące. W programie studiów stacjonarnych pierwszego stopnia (bez uwzględnienia praktyk zawodowych), zaplanowanych zostało 910 godzin wykładów (tj. 43% wszystkich godzin zajęć) i 1205 godzin ćwiczeń (57%). Na studiach niestacjonarnych zaplanowanych zostało 607 godzin wykładów (42%) i 825 godzin ćwiczeń (58%). W programie studiów stacjonarnych drugiego stopnia (bez uwzględnienia praktyk zawodowych) zaplanowanych zostało 559 godzin wykładów (tj. 41% wszystkich godzin zajęć) i 816 godzin ćwiczeń (59%), a na studiach niestacjonarnych: 364 godzin wykładów (40%) i 552 godzin ćwiczeń (60%). Jak można zatem zauważyć, metody poszukujące dominują w organizacji zajęć dydaktycznych zarówno na studiach pierwszego, jak i stopnia. co w przypadku programu studiów o profilu praktycznym jest właściwym rozwiązaniem. Zarówno w programach studiów, jak i w sylabusach nie wskazuje się zajęć, które realizowane byłby w innej formie niż wykłady i ćwiczenia, również *seminaria dyplomowe* traktowane są jako ćwiczenia. Podobna sytuacja ma miejsce w odniesieniu do zajęć z języka obcego czy zajęć informatycznych.

W programie studiów pierwszego stopnia zdecydowana większość zajęć realizowanych w ramach modułów podstawowego, kierunkowego oraz specjalnościowego, zaplanowana została w formie zarówno wykładu, jak i ćwiczeń. Jedynie 5 zajęć z modułu zajęć ponadkierunkowych realizowanych jest wyłącznie w formie wykładów, tj. *socjologia*, *psychologia*, *ochrona własności intelektualnej*, *szkolenie BHP* oraz *szkolenie biblioteczne*. Także w programie studiów drugiego stopnia zdecydowana większość zajęć zaliczanych do modułów podstawowego, kierunkowego oraz specjalnościowego zaplanowana została do realizacji w formie wykładu i ćwiczeń lub tylko ćwiczeń. W tym przypadku wyłącznie w formie wykładu realizowane są jedynie zajęcia z *bezpieczeństwa i higieny pracy*.

Wykorzystywane na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku zarządzanie metody i narzędzia kształcenia są zróżnicowane. Część tych metod i narzędzi związana jest z przygotowaniem do działalności zawodowej. Metodami, jakie zostały wskazane w kartach zajęć, są: studia przypadków/ case study (np. *zarządzanie strategiczne, finanse, prawo pracy, zachowania organizacyjne, zarządzanie projektami, marketing*), projekty grupowe (np. *negocjacje w biznesie, zarządzanie projektami*), mapa myśli (np. *modele e-marketingu*), prace z kamerą/ indywidualne ćwiczenie wystąpień (np. *Public Speaking*), burza mózgów (np. *ocena i pomiar kapitału intelektualnego, marketing, zarządzanie zmianą*), zadania problemowe (*zarządzanie wiedzą, rachunkowość finansowa, przedsiębiorczość a biznes*), debata oxfordzka (np. *Public Speaking*).

Zespół oceniający zwrócił uwagę, że w kartach zajęć nie są oznaczane zajęcia, na których wykorzystuje się programy informatyczne. Na zajęciach powszechnie wykorzystuje się aplikacje MsTeams i Moodle oraz inne z pakietu Microsoft 365, ale relatywnie w niewielkim zakresie wykorzystuje się specjalistyczne oprogramowanie komputerowe związane z profilem ocenianego kierunku. Jedynym zidentyfikowanym oprogramowaniem jest program SPSS, na który Uczelnia kupiła licencję. Należy jednak zwrócić uwagę, iż jest to program bardzo wąsko wyspecjalizowany, głównie w zakresie analizy statystycznej wyników badań. W czasie wizytacji nie udało się zidentyfikować innych przykładów wykorzystania specjalistycznego oprogramowania na zajęciach, co wskazuje na relatywnie niewielkie przygotowanie studentów do działalności zawodowej w sposób umożliwiający wykorzystanie zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla ocenianego kierunku.

Zasady realizacji zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość zostały opisane w regulaminie studiów (uchwała Senatu nr 29/04/2023 z dnia 26 kwietnia 2023 r.) oraz w uchwałach Senatu dotyczących organizacji roku akademickiego. Zgodnie z tymi regulacjami na kierunkach o profilu praktycznym nie więcej niż 50% liczby punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów na danym poziomie może być uzyskiwana z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Na studiach pierwszego stopnia na kierunku zarządzanie w tym trybie, przy wykorzystaniu infrastruktury i oprogramowania zapewniających kształcenie synchroniczne i asynchroniczne, dopuszcza się możliwość uzyskania 65 punktów (co stanowi 36% punktów ECTS). Zgodnie z przyjętymi założeniami z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość prowadzone są wykłady i lektoraty oraz ,pomocniczo: zajęcia w ramach ćwiczeń i projektów. Z aktualnego harmonogramu studiów wynika, że na studiach pierwszego stopnia na kierunku zarządzanie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość prowadzi się wykłady z zajęć *ochrona własności intelektualnej* oraz wykłady i ćwiczenia z zajęć do wyboru. Na studiach drugiego stopnia na kierunku zarządzanie dopuszcza się możliwość realizacji 43 punktów ECTS w ramach zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (co stanowi 36% punktów ECTS). Z aktualnego harmonogramu studiów drugiego stopnia wynika, iż z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, obok zajęć do wyboru i zajęć z języka obcego, prowadzone są wykłady z zajęć: *zarządzanie strategiczne, zarządzanie korporacyjne, automatyzacja i digitalizacja procesów zarządzania* oraz pojedyncze zajęcia specjalnościowe i *seminarium magisterskie*. Nie przedstawiono jednak programu studiów z wykazem zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość jednoznacznie wskazującego, że w danym cyklu kształcenia liczba punktów ECTS uzyskiwanych w ramach tych zajęć nie przekracza limitu 50% liczby punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów, wskazanego w rozporządzeniu MNiSW w sprawie studiów.

W programach studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku zarządzanie nie jest oznaczone, które zajęcia są realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Zajęcia te oznaczone są jedynie w harmonogramach zajęć. W rezultacie nie można jednoznacznie stwierdzić, czy w danym cyklu kształcenia liczba punktów ECTS uzyskiwanych w ramach zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość nie przekroczyła limitu 50% wskazanego w Rozporządzeniu MNiSW w sprawie studiów

W celu dostosowania procesu uczenia się do potrzeb osób z niepełnosprawnością przygotowana została procedura udzielania wsparcia studentom, w tym studentom niepełnosprawnością, obejmująca m.in. realizowanie indywidualnych ścieżek kształcenia. Zgodnie z Regulaminem studiów Menedżerskiej Akademii Nauk Stosowanych (Uchwała nr 29/04/2023 Senatu z dnia 26 kwietnia 2023 r.) studenci, w tym studenci z niepełnosprawnością, mogą realizować studia w formie indywidualnej organizacji studiów (IOS). Formuła IOS pozwala studentom na ustalenie indywidualnych terminów realizacji obowiązków dydaktycznych wynikających z planu studiów. Przyznanie IOS następuje na wniosek studenta. W celu stworzenia osobom z niepełnosprawnością warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia powołana została także Sekcja Spraw Bytowych Studentów i Osób Niepełnosprawnych.

Na kierunku zarządzanie realizowane są obowiązkowe praktyki studenckie, które stanowią integralną część programu studiów (stacjonarnych i niestacjonarnych) pierwszego i drugiego stopnia.

Zgodnie z kartą zajęć praktyki zawodowe na studiach pierwszego stopnia (stacjonarnych i niestacjonarnych) trwają 720 godzin zegarowych (równowartość 960 godzin dydaktycznych), co jest zgodne z wymogami w tym zakresie. Praktyki te na studiach pierwszego stopnia (stacjonarnych i niestacjonarnych) realizowane są w semestrach trzecim, czwartym i piątym, po 240 godzin zegarowych w każdym semestrze. Takie rozmieszczenie praktyk umożliwia ich prawidłową realizację. W wyniku realizacji praktyki zawodowej zakładane jest osiągnięcie 3 efektów uczenia się w zakresie wiedzy (odnoszących się do 6 efektów kierunkowych), 3 efektów uczenia się w zakresie umiejętności (odnoszących się do 9 efektów kierunkowych) oraz 3 efektów uczenia się w zakresie kompetencji społecznych (odnoszących się do 5 efektów kierunkowych). Efekty uczenia się zakładane dla praktyk co do zasady są zgodne z efektami przypisanymi do pozostałych zajęć lub grup zajęć na ocenianym kierunku zarządzanie na studiach pierwszego stopnia na profilu praktycznym i są specyficzne dla praktyk zawodowych.

Zespół oceniający stwierdził jednak, że liczba 30 punktów ECTS, która została przypisana do praktyk zawodowych na studiach pierwszego stopnia, jest nieprawidłowa, ponieważ nie jest spełniony wymóg zawarty w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, zgodnie z którym 1 punkt ECTS powinien odpowiadać 25-30 godzinom pracy studenta. Ponadto w opisach efektów uczenia się przypisanych do praktyk zawodowych na studiach pierwszego stopnia na ocenianym kierunku niewłaściwie określono stopień zaawansowania wiedzy, który powinni osiągnąć studenci (dla 6 poziomu PRK powinien on być określony jako zaawansowany). Dodatkowo z uwagi na fakt, że istnieje jeden sylabus zajęć dla praktyk zawodowych na studiach pierwszego stopnia, nie jest widoczny progres w realizacji efektów uczenia się na poszczególnych etapach ich realizacji.

Zgodnie z kartą zajęć praktyka zawodowa na studiach drugiego stopnia (stacjonarnych i niestacjonarnych) trwa 360 godzin zegarowych (480 godzin dydaktycznych), co jest zgodne z wymogami w tym zakresie. Praktyka zawodowa realizowana jest w semestrach trzecim i czwartym. Takie rozmieszczenie praktyk w czasie zapewnia ich prawidłową realizację. W wyniku realizacji praktyki

zawodowej zakładane jest osiągnięcie przez studenta 7 efektów uczenia się w zakresie wiedzy (odnoszących się do 10 efektów kierunkowych), 4 efektów uczenia się w zakresie umiejętności (odnoszących się do 8 efektów kierunkowych) oraz 3 efektów uczenia się w zakresie kompetencji społecznych (odnoszących się do 5 efektów kierunkowych).

Zespół oceniający zauważył jednak, że liczba 15 punktów ECTS, która została przypisana do praktyk zawodowych na studiach drugiego stopnia, jest nieprawidłowa, ponieważ nie jest spełniony wymóg zawarty w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, zgodnie z którym 1 punkt ECTS powinien odpowiadać 25-30 godzinom pracy studenta. Ponadto w opisach efektów uczenia się przypisanych do praktyk zawodowych na studiach drugiego stopnia na ocenianym kierunku niewłaściwie określono stopień zaawansowania wiedzy, który powinni osiągnąć studenci (dla 7 poziomu PRK powinien on być określony jako pogłębiony). Efekty uczenia się zakładane dla praktyk co do zasady są zgodne z efektami przypisanymi pozostałym zajęciom lub grupom zajęć na kierunku zarządzanie na studiach drugiego stopnia na profilu praktycznym i są specyficzne dla praktyk zawodowych. Ponadto ze względu na to, że istnieje jeden sylabus zajęć dla praktyk zawodowych na studiach drugiego stopnia, nie jest widoczny progres w realizacji efektów uczenia się na poszczególnych etapach ich realizacji.

Kierunkowy opiekun praktyk odpowiada za m.in. opracowanie programu praktyk, opracowanie karty zajęć praktyk, koordynację i nadzór merytoryczny nad przebiegiem praktyk oraz akceptację przebiegu praktyki w dzienniku praktyk, hospitowanie praktyk, a także udzielanie pomocy studentom odbywającym praktykę. Na kierunku zarządzanie funkcjonuje jeden opiekun praktyk zawodowych. W opinii zespołu oceniającego kompetencje i doświadczenie zawodowe, a także kwalifikacje opiekuna praktyk na kierunku zarządzanie (doświadczenie zawodowe oraz doświadczenie uzyskane w pracy ze studentami) umożliwiają prawidłową realizację praktyk. Zespół oceniający stwierdził jednak, że w sylabusie do zajęć *praktyka zawodowa* figuruje inna osoba niż ta, która pełni faktycznie tę rolę w odniesieniu do kierunku zarządzanie.

W miejscu odbywania praktyki zawodowej student może liczyć również na wsparcie zakładowego opiekuna praktyk, do którego zadań należy m.in. zapoznanie studenta z profilem działalności i organizacją pracy w przedsiębiorstwie, organizacja studentom każdego dnia praktyki zawodowej w oparciu o harmonogram przydziału zadań, nadzór nad wykonywaniem przez studenta czynności w ramach praktyk i ich dokumentowanie oraz ustalanie zakresu samodzielności i odpowiedzialności praktykanta, a także bieżące omawianie spraw problemowych pojawiających się w trakcie realizacji praktyki.

W pierwszej kolejności weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych praktykom dokonuje opiekun ze strony zakładu. W formularzu weryfikacji efektów uczenia się ocenia on poszczególne efekty uczenia się w skali ocen od bardzo dobry do niedostateczny i wystawia średnią ocenę. Następnie oceny dokonuje kierunkowy opiekun praktyk na podstawie dokumentacji dostarczonej przez studenta (dziennik praktyk, formularz weryfikacji efektów uczenia się oraz kwestionariusz ankiety oceny praktyki zawodowej przez studenta realizującego studia). Oprócz wyżej wymienionych dokumentów studenci są zobligowani do złożenia: skierowania na praktykę, umowy dwustronnej oraz poświadczenia uzyskania kwalifikacji zawodowych ze strony zakładowego opiekuna praktyk.

Zgodnie z regulaminem praktyk zawodowych podstawą zaliczenia praktyki może być także udokumentowane doświadczenie zawodowe lub czynności wykonywane przez studenta, w szczególności w ramach zatrudnienia, stażu lub wolontariatu, jeśli umożliwiły one uzyskanie efektów

uczenia się określonych w programie studiów dla praktyk zawodowych i jeśli Uczelnia miała możliwość ich zweryfikowania, objęcia odpowiednim monitoringiem oraz oficjalnego potwierdzenia.

Zespół oceniający zauważył jednak, że poszczególne efekty uczenia się wpisywane są do formularza weryfikacji efektów uczenia się w postaci kodów, co może być trudne do zidentyfikowania i zrozumienia przez opiekuna praktyk ze strony zakładu. Dodatkowo ocenie opiekuna kierunkowego praktyk nie podlegają poszczególne efekty uczenia się, tylko poszczególne etapy realizacji praktyki, co uniemożliwia dokonanie rzetelnej oceny. Ponadto, choć zaliczenie praktyk nie jest na ocenę, w sylabusie do zajęć *praktyka zawodowa* przedstawione są kryteria oceny osiągnięcia efektów uczenia się, co jest pewną niekonsekwencją. Na podstawie dokumentacji przekazanej zespołowi oceniającemu stwierdzono również, że w przypadku studentów ubiegających się o zaliczenie efektów uczenia się przypisanych praktykom na podstawie doświadczenia zawodowego brak jest oceny stopnia osiągnięcia poszczególnych efektów uczenia się.

Zgodnie z regulaminem praktyk miejsca odbywania praktyk są hospitowane przez kierunkowego opiekuna praktyk nie rzadziej niż jeden raz w roku, a w szczególnych przypadkach: co sześć miesięcy.

Student ma także możliwość samodzielnego wskazania miejsca realizacji praktyki zawodowej. W tym przypadku miejsce to powinno być zgodne z opisem zawartym w programie praktyk dla studentów kierunku zarządzanie, a także umożliwiać studentom uzyskanie efektów uczenia się zakładanych do osiągnięcia w ramach praktyk. Formalną decyzję w tej sprawie podejmuje Dziekan lub opiekun praktyk, który podpisuje skierowanie na praktykę w miejscu pracy wskazanym przez studenta po uprzedniej weryfikacji spełniania przez to miejsce wskazanych wyżej warunków.

Na stronie internetowej Uczelni w zakładce Studenci -> Biuro Praktyk w podziale na realizowane kierunki studiów dostępne są dokumenty związane z realizacją praktyki (karta zajęć, karta weryfikacji efektów uczenia się, dziennik praktyk, skierowanie na praktyki, umowa dwustronna, oświadczenia zakładowego opiekuna praktyk, karta hospitacji, ocena praktyk, wnioski o zaliczenie na podstawie doświadczenia oraz program praktyk) w trzech wersjach językowych (polski, angielski i rosyjski). Nie wskazano jednak danych kontaktowych do opiekuna praktyk oraz informacji o godzinach konsultacji. Dane kontaktowe do pracowników Biura Praktyk oraz aktualne oferty praktyk dostępne są na stronie głównej Biura Praktyk.

Zespół oceniający ustalił, że organizowane są spotkania ze starostami grup studiów pierwszego i drugiego stopnia realizowanych w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym na temat realizacji studenckich praktyk zawodowych, a także spotkania ze studentami, podczas których przedstawiane są wszystkie niezbędne informacje związane z realizacją praktyki zawodowej. Ze spotkań tych sporządzane są protokoły.

Uczelnia zapewnia studentom ocenianego kierunku miejsca realizacji praktyk zawodowych, a obecna lista liczy 40 pozycji w przypadku studentów studiów w języku polskim, 19 pozycji w przypadku studiów w języku angielskim oraz 15 pozycji w przypadku studiów w języku rosyjskim.

Ponadto studenci kierunku zarządzanie mają możliwość wypełnienia kwestionariusza ankiety oceny praktyki zawodowej, w którym udzielają odpowiedzi na pytania (tak, nie, trudno powiedzieć) odnoszące się do takich kwestii, jak m.in.: zapoznanie z regulaminem obowiązującym w danym zakładzie; zapewnienie warunków niezbędnych do przeprowadzenia praktyki i prawidłowe zorganizowanie jej przebiegu; ocena zakładowego opiekuna praktyk (kompetencje, innowacyjność, zaangażowanie, służenie radą, wsparcie); ocena organizacji praktyk na poziomie Uczelni; ocena

celowości i przydatności praktyki. Co więcej, studenci mają możliwość dodania także oceny opisowej. Możliwość wyrażenia opinii na temat programu studenckich praktyk zawodowych dla studentów kierunku zarządzanie oraz przygotowania studenta mają również pracodawcy. Uczelnia analizuje wyniki badań ankietowych, które przekładają się na doskonalenie sposobu organizacji i realizacji praktyk zawodowych.

Na kierunku zarządzanie zasady kształcenia oraz organizacja zajęć uregulowane są w regulaminie studiów oraz w uchwałach Senatu dotyczących organizacji roku akademickiego. Na ich podstawie ustalone są podstawowe wytyczne odnoszące się do czasu trwania studiów, liczby punktów ECTS, harmonogramów zajęć w odniesieniu do poszczególnych semestrów, a także terminów zajazdów na studiach niestacjonarnych.

Studia pierwszego stopnia trwają 6 semestrów i kończą się obroną projektu dyplomowego. Studia drugiego stopnia trwają 4 semestry i kończą się obroną pracy dyplomowej (magisterskiej).

Na podstawie analizy programu studiów zespół oceniający stwierdził, iż łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych na kierunku zarządzanie oraz organizacja samego procesu nauczania stanowią dla studentów znaczne obciążenie. Na studiach niestacjonarnych zajęcia organizowane są w ramach zjazdów, które rozpoczynają się w piątek a kończą w niedzielę. Zajęcia te trwają w piątki od godz. 17.00 do 20.15, a w sobotę i niedzielę od 8.00 do 18.30 (na drugim i trzecim roku studiów pierwszego stopnia niedzielne zajęcia trwają do godz. 20.15). Na studiach stacjonarnych zajęcia rozpoczynają się z reguły o 8.00 lub 9.45, a w pojedynczych przypadkach od 13.30. Czas trwania tych zajęć jest dość zróżnicowany. Zajęcia te są planowane do godziny 15.00, 16.45 a nawet do 20.15. Zajęcia bardzo często realizowane w blokach po 2 lub 4 godziny z krótkimi przerwami 15 min. Bywa, iż student realizuje do 3-4 takich bloków dziennie.

W harmonogramach studiów pierwszego i drugiego stopnia przewidziany jest odpowiedni czas na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się, również w odniesieniu do sesji egzaminacyjnych. Liczebność grup studenckich w odniesieniu do poszczególnych form zajęć została uregulowana zarządzeniem nr 17/09/2021 Rektora z 30 września 2021 r. W powyższym zarządzeniu maksymalna liczba studentów w grupach wykładowych została ustalona na 220 osób, w grupach konwersatoryjnych: na 90 osób, w grupach ćwiczeniowych na 25-30 osób, w grupach językowych: na 10-12 osób, w grupach na ćwiczeniach laboratoryjnych: na 10-15 osób, a na seminariach dyplomowych: na 10-15 osób. Przyjęte rozwiązania dotyczące liczebności grup nie budzą zastrzeżeń.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo.

Uzasadnienie

Programy studiów kierunku zarządzanie (studia pierwszego i drugiego stopnia, stacjonarnych i niestacjonarnych) uwzględniają treści programowe zgodne z zakresem dyscyplin, do których

oceniany kierunek został przyporządkowany, a także są zgodne z aktualnym stanem wiedzy i działalnością zawodową właściwą dla tego kierunku. Program ten uwzględnia wymagane przepisami prawa: obciążenia studentów pracą, udział zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów oraz udział zajęć do wyboru. W programie studiów przewidziane również zostały zajęcia umożliwiające uzyskanie kompetencji w zakresie komunikacji w języku obcym. Zaplanowane metody nauczania zostały dobrane w sposób poprawny i stymulują studentów do aktywnego udziału w procesie kształcenia, przynajmniej w zakresie zajęć kluczowych dla ocenianego kierunku studiów, oraz umożliwiając przygotowanie ich do działalności zawodowej. Przy organizacji procesu kształcenia uwzględniono możliwość dopasowania procesu kształcenia do indywidualnych potrzeb studentów, w tym osób z niepełnosprawnościami.

Organizacja praktyk na ocenianym kierunku i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady. Efekty uczenia się zakładane dla praktyk zawodowych na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku zarządzanie co do zasady są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć. Treści programowe określone dla praktyk zawodowych, ich wymiar, a także umiejscowienie w planie studiów zapewniają możliwość osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje opiekunów praktyk oraz ich liczba umożliwiają prawidłową realizację praktyk. Infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się i umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk.

Program praktyk, osoby sprawujące nadzór nad ich realizacją ze strony Uczelni i opiekunowie praktyk ze strony instytucji przyjmującej, a także efekty uczenia się podlegają systematycznej ocenie dokonywanej z udziałem studentów.

W odniesieniu do kryterium 2 zespół oceniający zidentyfikował jednak następujące nieprawidłowości:

1. Niewystarczający udział zajęć kształtujących umiejętności praktyczne zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia.
2. Niewystarczający wymiar zajęć z dziedziny nauk humanistycznych wyrażony liczbą punktów ECTS na studiach pierwszego i drugiego stopnia.
3. Niewłaściwa kalkulacja obciążeń studentów pracą na poziomie zajęć (w szczególności poprzez uwzględnienie w nich konsultacji, a także nadmierne obciążenie studentów pracą własną z tytułu egzaminów oraz innych metod weryfikacji efektów uczenia się).
4. Sporadyczne wykorzystanie na zajęciach specjalistycznego oprogramowania komputerowego służącego kształtowaniu umiejętności praktycznych związanych z działalnością zawodową właściwą dla ocenianego kierunku.
5. Uczelnia nie przedstawiła programu studiów z wykazem zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość wskazującego, że w danym cyklu kształcenia liczba punktów ECTS uzyskiwanych w ramach tych zajęć nie przekracza limitu 50% liczby punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów, wskazanego w rozporządzeniu MNiSW w sprawie studiów.
6. Nieprawidłowa liczba punktów ECTS dla praktyk zawodowych na studiach pierwszego i drugiego stopnia.

7. W opisach efektów uczenia się przypisanych do praktyk zawodowych na studiach pierwszego stopnia na ocenianym kierunku niewłaściwie określono stopień zaawansowania wiedzy, który powinni osiągnąć studenci (dla 6 poziomu PRK powinien on być określony jako zaawansowany).
8. Weryfikacja oceny osiągnięcia poszczególnych efektów uczenia się przypisanych praktykom dokonywana przez kierunkowego opiekuna praktyk nie odnosi się do każdego z efektów uczenia się z osobna i nie jest odpowiednio udokumentowana.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie stwierdzono.

Rekomendacje

1. Rekomenduje się weryfikację specjalności oferowanych na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku zarządzanie pod kątem ich liczby oraz dopasowania do aktualnych preferencji i potrzeb studentów, a także znacznego podobieństwa profilu zawodowego absolwenta (np. *zarządzanie zasobami ludzkimi* i *menedżer HR* na studiach drugiego stopnia).
2. Rekomenduje się właściwe przypisanie zajęć na studiach drugiego stopnia na kierunku zarządzanie do modułów podstawowego i kierunkowego
3. Rekomenduje się zastąpienie w programie studiów typowych dla profilu ogólnoakademickiego zajęć *metodologia badań w naukach o zarządzaniu* innymi zajęciami, które będą kształtować umiejętności praktyczne studentów.
4. Rekomenduje się rozszerzenie na studiach drugiego stopnia treści programowych realizowanych na zajęciach z języka obcego pod kątem rozwoju umiejętności komunikacji w języku obcym z wykorzystaniem słownictwa specjalistycznego.
5. Rekomenduje się wprowadzenie na studiach drugiego stopnia zajęć realizowanych w języku obcym, których tematyka związana będzie z dyscypliną nauki o zarządzaniu i jakości.
6. Rekomenduje się uszczegółowienie opisu zajęć dydaktycznych, które odbywają się w formie laboratoriów komputerowych.
7. Rekomenduje się odpowiednie oszacowanie czasu trwania zajęć pod kątem obciążenia studentów.
8. Rekomenduje się, aby zaliczenie praktyk zawodowych było na ocenę.
9. Rekomenduje się, aby informacje zawarte w sylabusach do zajęć *praktyka zawodowa*, w szczególności dotyczące formy ich zaliczenia, były zgodne ze stanem faktycznym.
10. Rekomenduje się przygotowanie odrębnych sylabusów praktyk zawodowych dla poszczególnych etapów ich realizacji.

Zalecenia

1. Zaleca się zwiększenie udziału zajęć kształtujących umiejętności praktyczne na studiach pierwszego i drugiego stopnia do poziomu przynajmniej 50% liczby punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów na danym poziomie.

2. Zaleca się zwiększenie liczby zajęć z dziedziny nauk humanistycznych, tak aby studenci mieli możliwość uzyskania w ramach tych zajęć minimum 5 punktów ECTS.
3. Zaleca się korektę kalkulacji obciążenia studenta pracą, w szczególności w zakresie urealnienia godzin konsultacji oraz nakładu pracy związanego z udziałem w egzaminach i z realizacją różnych form weryfikacji efektów uczenia się (np. projektów, esejów).
4. Zaleca się zwiększenie wykorzystania na zajęciach na studiach na kierunku zarządzanie specjalistycznego oprogramowania komputerowego.
5. Zaleca się określenie w programie studiów zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w taki sposób, aby można było jednoznacznie ustalić, że w danym cyklu kształcenia liczba punktów ECTS uzyskiwanych w ramach tych zajęć nie przekracza limitu 50% liczby punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów, wskazanego w rozporządzeniu MNiSW w sprawie studiów.
6. Zaleca się przypisanie praktykom zawodowym realizowanym na studiach pierwszego i drugiego stopnia prawidłowej liczby punktów ECTS.
7. Zaleca się dostosowanie efektów uczenia się dla praktyk zawodowych na studiach pierwszego i drugiego stopnia do wymogów Polskiej Ramy Kwalifikacji w odniesieniu do poziomu 6 i 7 PRK (stopień zaawansowania wiedzy).
8. Zaleca się, aby weryfikacja oceny osiągnięcia poszczególnych efektów uczenia się dokonywana przez kierunkowego opiekuna praktyk odnosiła się do każdego z efektów uczenia się z osobna i była udokumentowana.
9. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań pro jakościowych w celu zapobiegania powstawaniu zdiagnozowanych błędów i nieprawidłowości w przyszłości.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunki rekrutacji na studia w MANS, w tym na studia pierwszego i drugiego stopnia na kierunku zarządzanie, są uregulowane w. Regulaminie przyjęć na studia w Menedżerskiej Akademii Nauk Stosowanych, zatwierdzonym Uchwałą nr 30/04/2023 Senatu MANS w Warszawie z dnia 26.04.2023 r.

Przyjęcie na studia pierwszego stopnia odbywa się na podstawie egzaminu maturalnego oraz rozmowy kwalifikacyjnej. W postępowaniu kwalifikacyjnym uwzględnia się wyniki z części pisemnej egzaminu maturalnego. W ramach regulaminu studiów określono zasady przeliczania punktów uzyskanych na egzaminie maturalnym na punkty rekrutacyjne. Osoba, która ukończyła szkołę średnią za granicą, może się ubiegać o przyjęcie na studia pod warunkiem, że posiadane przez nią świadectwo dojrzałości uprawnia do podjęcia studiów w Polsce. Rejestracja kandydatów na studia jest prowadzona przez system Internetowej Rejestracji Kandydatów. Uczelnia nie stosuje limitów przyjęć. O przyjęcie na studia może się również ubiegać osoba, która uzyskała potwierdzenie efektów uczenia się.

Przyjęcie na studia drugiego stopnia może odbywać się przez rekrutację, potwierdzenie efektów uczenia się lub przeniesienie z innej uczelni lub uczelni zagranicznej. Warunkiem przyjęcia na studia drugiego stopnia jest ukończenie studiów pierwszego stopnia oraz pozytywny wynik rozmowy kwalifikacyjnej. Przy rekrutacji uwzględnia się średnią arytmetyczną uzyskaną z egzaminów i zaliczeń na studiach pierwszego stopnia.

Na potrzeby rekrutacji na studia w MANS powołuje się komisję do przeprowadzenia rozmów kwalifikacyjnych, w której skład wchodzi: Dziekan Wydziału, kierownik zakładu/kierownik katedry lub inny pracownik naukowo-dydaktyczny lub dydaktyczny posiadający kompetencje naukowe i zawodowe w zakresie dyscyplin, do których przyporządkowane są poszczególne kierunki studiów, oraz pracownik Działu ds. obsługi dydaktycznej, planowania i kontroli zajęć. W przypadku studiów w ramach ścieżki anglojęzycznej lub rosyjskojęzycznej dokonuje się ponadto weryfikacji znajomości języka obcego.

Przy rekrutacji na studia formułuje się oczekiwania odnośnie do kompetencji cyfrowych kandydatów (obsługa komputera i urządzeń elektronicznych, zasobów internetowych oraz aplikacji i oprogramowania komputerowego), a także wymagań sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

W związku z powyższym stwierdzić należy, że obowiązujące w Uczelni procedury związane z rekrutacją na kierunek zarządzanie są bezstronne i zapewniającą kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku.

Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej, regulowane są na poziomie ogólnouczelnianym. Student innej uczelni może się ubiegać o przyjęcie na kierunek zarządzanie na zasadzie przeniesienia, jeżeli wypełnił wszystkie zobowiązania wynikające z przepisów uczelni, którą opuszcza, a także przedłożył dokument potwierdzający osiągnięcie efektów uczenia się oraz zaświadczenie o zaliczeniu odpowiednio semestru albo roku studiów. Studenci z uczelni zagranicznej winni przedstawić tłumaczenie przebiegu studiów w języku polskim, dokonane przez tłumacza przysięgłego wpisanego na listę tłumaczy przysięgłych prowadzoną przez Ministra Sprawiedliwości RP. Decyzję w sprawie przeniesienia studenta podejmuje Dziekan Wydziału przy uwzględnieniu efektów uczenia się oraz liczby punktów ECTS uzyskanych w innej uczelni.

. Szczegółowe zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych przez studenta poza systemem zostały opisane w Regulaminie studiów MANS (Uchwała nr 29/04/2023 Senatu z dnia 26 kwietnia 2023 r.) oraz Uchwale nr 19/06/2019 Senatu WSM w Warszawie w sprawie zasad dotyczących określenia sposobu potwierdzania efektów uczenia się. Procedura ta obejmuje ona identyfikację, dokumentację, ocenę i poświadczenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych uzyskiwanych w procesie uczenia się poza systemem studiów, które dotyczą zajęć i praktyk zawodowych przewidzianych w programach studiów realizowanych w MANS. Regulacje ogólnouczelniane określają, kto może wystąpić z wnioskiem, określone są także procedura i zasady potwierdzenia tych efektów uczenia się. Przeprowadzenie potwierdzenia efektów uczenia się jest usługą edukacyjną świadczoną odpłatnie. W ramach procedury potwierdzania efektów uczenia się powołuje się Instytutową Komisję ds. Potwierdzania Efektów Uczenia się, która dokonuje wstępnej oceny złożonych dokumentów. W wyniku oceny merytorycznej Komisja określa dalsze procedury weryfikacji efektów uczenia się. W obowiązującej procedurze jest przewidziana możliwość odwołania się od decyzji Komisji do Uczelnianej Komisji Odwoławczej ds. Potwierdzania Efektów Uczenia się. Ostateczną decyzję w kwestii uznania efektów uczenia się podejmuje Rektor Uczelni. Przyjęte

rozwiązania odnośnie potwierdzania efektów uczenia się nie budzą zastrzeżeń. Zespół oceniający ustalił, że do tej pory na kierunku zarządzanie procedura ta nie była stosowana.

Obowiązujące zasady i procedury dyplomowania w MANS są uregulowane przepisami ogólnouczelnianymi, tj. Regulaminem studiów MANS (uchwała nr 29/04/2023 Senatu MANS z dnia 26 kwietnia 2023 r.), z regulaminem dyplomowania (przyjęty uchwałą nr 2/09/2023 Senatu MANS z dnia 27.09. 2023 r.) oraz Uchwałą nr 1/12/2024 Senatu MANS z 18.12.2024 r. w sprawie nowelizacji Regulaminu Dyplomowania).

Warunkiem ukończenia studiów jest złożenie pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego. Regulamin dyplomowania określa tryb i harmonogram wyboru opiekuna pracy dyplomowej oraz procedurę weryfikacji tematu pracy dyplomowej. W ramach procedury dyplomowania praca dyplomowa podlega ocenie pod kątem potencjalnych zapożyczeń (JSA), a następnie jest poddawana procesowi recenzowania, którego dokonuje opiekun pracy dyplomowej i recenzent. Przy ocenie pracy licencjackiej obowiązuje formularz recenzji zawierający 8 kryteriów oceny pracy, które mają charakter opisowy. W przypadku recenzji pracy magisterskiej formularz recenzji obejmuje 9 kryteriów oceny, także o charakterze opisowym. W efekcie recenzja pracy w głównej mierze zdominowana jest ocenami jakościowymi. Zakres sformułowanych kryteriów recenzji pracy dyplomowej obejmuje wszystkie typowe aspekty oceny, tj. cel pracy, zgodność treści z tematyką, dobór źródeł literaturowych, ocenę struktury pracy, redakcji pracy oraz ocenę merytoryczną pracy. Zasadnicza różnica między formularzem recenzji pracy licencjackiej i magisterskiej sprowadza się do dodania jednego kryterium, które w przypadku pracy magisterskiej wprowadza ocenę tezy pracy.

Do egzaminu dyplomowego dopuszczony jest student, który zaliczył wszystkie zajęcia przewidziane w programie studiów, złożył pracę dyplomową oraz złożył wszystkie wymagane dokumenty. Egzamin ten odbywa się przed komisją egzaminacyjną powołaną przez Dziekana Wydziału. W skład komisji egzaminacyjnej wchodzi: przewodniczący (Dziekan Wydziału), opiekun pracy dyplomowej oraz recenzent. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym. W istniejących regulacjach uczelnianych dopuszcza się możliwość odbycia egzaminu dyplomowego w trybie zdalnym. Na kierunku o profilu praktycznym wykorzystanie metod i technik kształcenia na odległość powinno jednak mieć charakter pomocniczy, a w tym wypadku metody te wykorzystywane są do weryfikacji efektów uczenia się kluczowych dla kierunku. Na egzaminie dyplomowym obowiązują pytania egzaminacyjne. Student otrzymuje na egzaminie pytanie kierunkowe, pytanie z zakresu realizowanej specjalności, a ostatnie pytanie jest pytaniem zadawanym przez recenzenta i dotyczy pracy dyplomowej. Podczas egzaminu dyplomowego pytania kierunkowe i specjalizacyjne zadaje się z przygotowanej listy zagadnień. Lista zagadnień kierunkowych na egzamin dyplomowy obejmuje 40 pytań, a listy zagadnień dla każdej specjalności po 30 pytań. Zagadnienie z zakresu kierunkowego i specjalizacyjnego są zgodne z profilem kierunku oraz treściami programowymi zajęć podstawowych i specjalnościowych. Listy te są udostępniane studentom.

Analiza wybranych prac dyplomowych z roku akademickiego 2023-2024 wykazała, iż w wielu przypadkach oceny prac dyplomowych były zawyżone, a w wielu recenzjach brakowało uwag krytycznych. W recenzowanych przez zespół oceniający pracach stwierdzono bowiem wiele znaczących błędów i uchybień merytorycznych, zarówno w konstrukcji prac, jak i w ich strukturze (np. nieprawidłowo formułowane hipotezy, które w rezultacie nie były weryfikowane; rozbieżności pomiędzy sformułowanymi celami i zakresem tematu pracy; błędy w metodyce pracy; bardzo słabe prace anglojęzyczne, w niektórych przypadkach niespełniające wymogów prac dyplomowych).

Zespół oceniający zwrócił ponadto uwagę, iż, jeśli chodzi o tematykę prac dyplomowych, niemal wyłącznie realizowane były prace z zakresu dyscyplin, do których przyporządkowany został kierunek studiów, z wyraźną dominacją tematyki z dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości. Na studiach licencjackich w kilku przypadkach dało się zauważyć tematy wykraczające poza te dyscypliny (np. Projekt ośrodka pomocy psychokorekcyjnej dla dzieci ze specjalnymi potrzebami, Sposoby radzenia sobie ze stresem w miejscu pracy na przykładzie służby mundurowej, Kapitał zdrowia w pracy).

Obowiązujący w Uczelni regulamin studiów bardzo precyzyjnie określa procedury weryfikacji efektów uczenia się, także co do terminów powiadamiania oraz procedur postępowania w sytuacjach konfliktowych. Jednak analiza kart zajęć pozwala zauważyć, iż studenci uzyskują niewystarczające informacje o zasadach weryfikacji efektów uczenia się. W formularzu karty zajęć opis metod weryfikacji efektów uczenia się jest osobno charakteryzowany w odniesieniu do wiedzy, umiejętności kompetencji społecznych, ale brakuje informacji o tym, jakie metody weryfikacji efektów uczenia się wykorzystywane są na wykładach, a jakie na ćwiczeniach. Ponadto w bardzo wielu przypadkach opis metod weryfikacji efektów uczenia się jest bardzo ogólnikowy, np. sprowadza się do wyrażen „prezentacja” (*nauki o organizacji, prawo, zachowania organizacyjne* praca zaliczeniowa), „prezentacja wybranego aspektu funkcjonowania organizacji” (*zarządzanie*), „zadanie praktyczne i praca w grupie” (*konceptje zarządzania*). Prace te są niedookreślone co do tematyki tych zadań, co stwarza trudność w ocenie ich roli w weryfikacji efektów uczenia się. Na dodatek w kartach zajęć wskazuje się wiele metod wykorzystywanych do weryfikacji efektów wiedzy czy też umiejętności (np. na zajęciach *współczesne konceptje ZZL* projekt, praca w grupie, obserwacja studenta; na zajęciach *strategie marketingowe* praca w grupie, zadanie praktyczne, aktywność na zajęciach, ale nie określa się, w jakiej proporcji metody tej weryfikacji będą kalkulowane przy zaliczeniu zajęć. Inną nieprawidłowością jest brak zróżnicowania metod weryfikacji efektów uczenia się dla różnych kategorii efektów uczenia się (np. w przypadku zajęć *technologia informacyjna* do weryfikacji efektów w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych wykorzystuje się takie same metody). Analiza prac etapowych wykazała również, iż w wielu analizowanych przypadkach oceny byłyby bardzo mało zróżnicowane i często bardzo wysokie. Na niektórych zajęciach dało się także zauważyć, iż duża część studentów nie uzyskała żadnej oceny na zaliczenie zajęć (często udział tych studentów przekraczał 50% studentów przypisanych do zajęć), co często wynikało z porzucenia studiów na kierunku).

Mając na względzie profil praktyczny ocenianego kierunku, należy zwrócić uwagę, iż szczególne znaczenie w jego przypadku mają metody związane z weryfikacją wiedzy i umiejętności praktycznych związane z kompetencjami zawodowymi właściwymi dla kierunku zarządzanie. Zespół oceniający stwierdził, że w przypadku większości zajęć analizowane prace etapowe oparte były na weryfikacji wiedzy. Bardzo często przyjęte metody nie pozwalały na weryfikację umiejętności (np. były to testy lub referaty teoretyczne a nawet prace etapowe niemające związku z kierunkiem studiów: np. tematyka prezentacji/projektów na zajęciach *informatyka w zarządzaniu*). Ponadto weryfikacja wiedzy dokonywana była poprzez wykorzystanie testów czy kolokwii zawierających relatywnie niewiele pytań (np. 4 pytania otwarte lub 7-10 pytań testowych).

W regulaminie studiów MANS określone zostały zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów oraz na ich zakończenie. W regulacjach uczelnianych określone zostały także zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się oraz sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem. Przyjęte rozwiązania nie budzą zastrzeżeń. Zespół oceniający nie zidentyfikował sytuacji, które naruszałaby zasady równości traktowania studentów,

a także bezstronności i przejrzystości procedur weryfikacji i oceny ich osiągnięć. Ustalono również, że w ostatnim okresie nie miały zastosowania przepisy Regulaminu Studiów MANS dotyczące organizacji egzaminu komisyjnego.

Funkcjonujący na ocenianym kierunku sposób dokumentowania efektów uczenia się jest regulowany przepisami ogólnouczelnianymi (Zarządzenie nr 3/11/2019 Rektora WSM z dnia 14 listopada 2019 r. w sprawie archiwizacji prac studentów WSM w Warszawie). W ramach tej regulacji określa się rodzaje prac etapowych, jakie podlegają archiwizacji, terminy oraz miejsca ich archiwizacji. Dodatkowo roku akademickim 2016/2017 MANS wdrożyła system informatyczny wspomagający obsługę procesu dydaktycznego „BAZUS”. System ten służy również jako narzędzie monitorowania i oceny postępów studentów w nauce.

W ramach dokonanego przeglądu prac etapowych i prac dyplomowych zespół oceniający zapoznał się z efektami uczenia się dla wybranych zajęć oraz prac dyplomowych. Efekty te były odzwierciedlone w postaci wyników testów i kolokwii, jak również recenzji prac dyplomowych, a także w protokołach z egzaminów dyplomowych. Stwierdzono, że w wielu przypadkach w dokumentacji związanej z pracami etapowymi studentów brakowało zadań projektowych, choć te były wykazywane w kartach zajęć. Osiągane przez studentów kierunku zarządzanie efekty uczenia się nie są zatem w pełnym zakresie uwidocznione.

Aktywność naukowa studentów kierunku zarządzanie jest udokumentowana i obejmuje przygotowanie publikacji, pracę w kołach naukowych oraz udział w konkursach i konferencjach naukowych. W okresie 2016-2024 studenci ocenianego kierunku opublikowali 3 monografie i 2 artykuły naukowe (w European Research Studies Journal i Studiach Społecznych MANS), w tym 3 z tych publikacji ukazały się w przeciągu ostatnich 2 lat. Tematyka tych publikacji wskazuje na to, iż efekty materialne aktywności naukowej studentów kierunku zarządzanie koncentrują się na dwóch obszarach badawczych, tj. kapitale ludzkim w organizacji oraz zarządzaniu organizacją w dobie cyfryzacji. Ponadto na Wydziale Zarządzania i Nauk Technicznych MANS funkcjonują koła naukowe, tj. Koło Naukowe „Mistrzowie Zarządzania” oraz Koło Naukowe „Przedsiębiorczości”. Koła te podejmują różnego typu aktywność naukową, w szczególności ich członkowie uczestniczą w konferencjach naukowych (np. konferencji międzynarodowej “International Scientific Conference entitled “Emotional intelligence of managers with disabilities – international perspective”, 21.03.2024), w grach giełdowych oraz organizują webinaria (np. „Zarządzanie zespołem międzynarodowym”, 20.10.2024 r.; „Nowe wyzwania w zarządzaniu projektami: technologia, zmienność i innowacje”, 20.12.2024 r.). Tym samym stwierdzić należy, iż studenci kierunku zarządzanie są autorami publikacji fachowych i posiadają inne osiągnięcia w obszarach działalności naukowej właściwej dla kierunku zarządzanie.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo.

Uzasadnienie

Obowiązujące na kierunku zarządzanie procedury i kryteria przyjęcia na studia oraz potwierdzania efektów uczenia się są przejrzyste i umożliwiają selektywny dobór kandydatów. Szereg funkcjonujących na kierunku zarządzanie procedur weryfikacji efektów uczenia się jest uregulowanych na poziomie ogólnouczelnianym. W Uczelni wypracowane zostały również rozwiązania pozwalające na dokonywanie potwierdzania i uznawania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, jak również na innych uczelniach. W świetle uzyskanej dokumentacji należy uznać, iż aktywność naukowa studentów istnieje oraz jest odpowiednia dla celu kształcenia na kierunku o profilu praktycznym, choć nie jest ona zbyt intensywna.

Zespół oceniający zidentyfikował następujące nieprawidłowości w zakresie organizacji procesu dyplomowania i weryfikacji efektów uczenia się na kierunku zarządzanie:

1. Duża ogólność w opisach metod weryfikacji efektów uczenia się w kartach zajęć, w szczególności metod weryfikacji umiejętności praktycznych związanych z przygotowaniem do prowadzenia działalności zawodowej właściwej dla kierunku zarządzanie, zwłaszcza w odniesieniu do prac etapowych.
2. Braki w części dokumentacji obejmującej prace etapowe studentów, które potwierdzałyby osiągnięte przez studentów efekty uczenia się;
3. W wielu przypadkach oceny prac dyplomowych były zawyżone, a w recenzjach brakowało uwag krytycznych. W zrecenzowanych przez zespół oceniający pracach stwierdzono wiele znaczących błędów i uchybień merytorycznych, zarówno w konstrukcji prac, jak i w ich strukturze (np. nieprawidłowo formułowane hipotezy, które w rezultacie nie były weryfikowane; rozbieżności pomiędzy sformułowanymi celami a zakresem tematu pracy; błędy w metodyce pracy, bardzo słabe prace anglojęzyczne, w niektórych przypadkach niespełniające wymogów prac dyplomowych).

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie stwierdzono.

Rekomendacje

1. Rekomenduje się poprawę sposobu przeprowadzania weryfikacji tematów prac dyplomowych w celu lepszego dopasowania ich tematyki do specyfiki kierunku zarządzanie.

Zalecenia

1. Zaleca się uszczegółowienie w kartach zajęć informacji o metodach weryfikacji efektów uczenia się, w szczególności o wykorzystywanych metodach weryfikacji umiejętności praktycznych związanych z przygotowaniem do prowadzenia działalności zawodowej właściwej dla kierunku zarządzanie.
2. Zaleca się wprowadzenie rozwiązań poprawiających poziom dokumentowania prac etapowych studentów.

3. Zaleca się poprawę jakości prac dyplomowych w zakresie ich konstrukcji merytorycznej i prawidłowej metodyki, w szczególności w pracach anglojęzycznych.
4. Wdrożenie skutecznych działań projakościowych w celu zapobiegania powstawaniu zdiagnozowanych błędów i nieprawidłowości w przyszłości.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Zajęcia na ocenianym kierunku prowadzi 63 nauczycieli akademickich, przy czym na studiach pierwszego stopnia – 53 osoby, zaś na studiach drugiego stopnia – 42. Dla 36 nauczycieli Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy, dla jednej osoby – dodatkowe miejsce pracy, natomiast pozostałych 26 nauczycieli zatrudnionych jest w oparciu o umowy cywilnoprawne. 18 osób spośród zatrudnionych w związku z przygotowaniem do ewaluacji osiągnięć naukowych złożyło oświadczenia o przypisaniu do dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości (dyscyplina wiodąca). Analiza osiągnięć nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku (ze szczególnym uwzględnieniem ostatnich 6 lat) pozwala stwierdzić, że posiadają oni udokumentowane wykształcenie lub/i dorobek naukowy w większości związane z dyscyplinami właściwymi dla kierunku, tj. dyscypliną wiodącą nauki o zarządzaniu i jakości – 19 osób oraz z dyscyplinami: ekonomia i finanse – 12 osób, nauki prawne – 5 osób, psychologia – 5 osób, matematyka – 5 osób, informatyka – 4 osoby, inżynieria lądowa, geodezja i transport – 2 osoby, stosunki międzynarodowe – 2 osoby, nauki fizyczne – 1 osoba, historia – 1 osoba, pedagogika – 1 osoba. W skład kadry kierunku zarządzanie wchodzi również 2 lektorów języka angielskiego.

Nauczyciele akademicy oraz inne osoby prowadzące zajęcia na kierunku zarządzanie w większości posiadają dorobek naukowy (publikacyjny, projektowy, konferencyjny) w zakresie reprezentowanej dyscypliny, a także praktyczne doświadczenia zawodowe związane z aktywnością w obszarach działalności gospodarczej właściwych dla kierunku zarządzanie, które umożliwiają prawidłową realizację powierzonych im zajęć. Niektóre z osób prowadzących zajęcia na kierunku zarządzanie i realizujących własne badania naukowe publikują także efekty prac naukowo-badawczych w postaci artykułów naukowych, np.:

- Christowa, C. (2024). Navigating National Identity: A Critical Look at the Reflagging Process for Polish Ships. *European Research Studies Journal*, Issue 1, 11-27. doi: 10.35808/ersj/3345;
- Unveiling Entrepreneurial Intentions: Empirical Evidence of the Iban Community in Kuching, Sarawak, co-author: Jati Kasuma, *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, Vol 14, Issue 1, 2024, 307-324;
- MOLOKANOVA, V., PETRENKO, V., Kuznetsov, V., Kuznetsov, V., Król, A., Kacprzak, M., Wielewska, I., Wyrzykowska, B. (2024). Creative methods as an obligatory component of the technical specialist's education in the post-industrial era. *Zeszyty Naukowe. Organizacja i Zarządzanie/ Politechnika Śląska*, 193, 193-208;
- Ciekanowski, M., Żurawski, S., Pauliuchuk, Y., Ciekanowski, Z., Marciniak, S. (2024). Strategies for Effective Cybersecurity Management in Organizations. *European Research Studies Journal*, Issue 1, 365-379. doi: 10.35808/ersj/3364;

- Ratter, E., PIETRZYK-WISZOWATY, K., Kalbarczyk, M. (2024). The Utilization of Lean Management Tools in the Application of Risk Management Methods According to ISO 31000:2018. *European Research Studies Journal*, Issue 1, 65-81. doi: 10.35808/ersj/3349;
- L. Borowiec, M. Kacprzak, A. Król, Information Value of Individual and Consolidated Financial Statements for Indicative Liquidity Assessment of Polish Energy Groups in 2018-2021, *Energies* 2023, 16(9);
- Ratter E., Karcz J., Possibilities of Utilizing Lean Management Tools in the High-Level Structure (HLS) Concept, "European Research Studies Journal", XXVI (1), kwiecień 2023;
- Stress in the Working Environment and its Causes Anna Pfejfer-Buczek, Julia Nowicka, Zbigniew Ciekanowski, Stanisław Marciniak *European Research Studies Journal*, Volume XXVI, Issue 2, 138-151, 2023;
- Jan. Boguski, Zarządzanie przez algorytmy w organizacjach (w:) Współczesne wyzwania w zarządzaniu przedsiębiorstwem w erze cyfrowej, redakcja naukowa Zbigniew Ciekanowski, Anna Kacprzak, Agnieszka Król Menedżerska Akademia Nauk Stosowanych w Warszawie, Warszawa 2023, ISBN 978-83-7520-265-6, s. 273-284;
- Ochyra-Żurawska, K., Klonowska, I., Wyrębek, H., Brązkiewicz, D., Christowa, C. (2024). Human Resource Management in Non-Governmental Organizations and their Security. *European Research Studies Journal*, 4, 748-758. doi: 10.35808/ersj/3614;
- A. Czech, I. Janiuk (2021). Ocena sytuacji ekonomiczno-finansowej wybranych przedsiębiorstw mięsnych w Polsce – ujęcie wielowymiarowe [w:] Z. Dworzecki, *Gospodarka i Społeczeństwo. Wyzwania i perspektywy*, s. 217-232.

Tym samym stwierdzić należy, że dorobek naukowy i dydaktyczny osób prowadzących zajęcia na kierunku zarządzanie pokrywa treści realizowane w ramach programu studiów na ocenianym kierunku i pozwala studentom na osiągnięcie efektów uczenia się określonych dla tego kierunku.

Wśród nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku 2 osoby posiadają tytuł profesora, 8 osób: stopień doktora habilitowanego, 33 osoby: stopień doktora/ doktora inżyniera oraz 20 osób: tytuł zawodowy magistra. Niektórzy z nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku posiadają również doświadczenie zawodowe zdobyte poza systemem szkolnictwa wyższego, m.in. doświadczenie w zakresie prowadzenia prac konsultingowych dla przedsiębiorstw logistycznych, produkcyjnych oraz handlowych; doświadczenie w zakresie prac konsultingowych i doradczych odnoszących się do zarządzania strategicznego, biznesplanów, analiz rynku, wycen technologii/patentów/know-how na potrzeby komercjalizacji, oraz doświadczenie w doradztwie, szkoleniach i prowadzeniu własnego biznesu. Ponadto wśród osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku znajdują się również: partner w agencji doradztwa personalnego (odpowiedzialny za komunikację marketingową), członkini Grupy Roboczej ds. 13 Krajowej Inteligentnej Specjalizacji przy Ministerstwie Rozwoju i Technologii, kierownik Zespołu Baz Danych, menedżer Data Center – Multiply IT Role, dyrektor biura ekonomiczno-finansowego, dyrektor sprzedaży, projektant aplikacji mobilnych i www związanych z systemami bankowymi/finansowymi, a także aplikacji konsumenckich skierowanych na rynki globalne, prezes zarządu spółki z o.o. odpowiedzialny za kontrolę finansową w zakresie działalności operacyjnej, referent ds. zaopatrzenia, trener, coach, praktykujący adwokat, koordynator ds. Kaizen i 5S, kierownik ds. jakości, konsultant ds. controllingu. Doświadczenia zawodowe posiadane przez nauczycieli akademickich na kierunku

zarządzanie umożliwia przekazywanie wiedzy i umiejętności w wymiarze znajdującym zastosowanie gospodarcze. W związku z powyższym stwierdzić należy, że struktura kwalifikacji osób prowadzących zajęcia na kierunku zarządzanie (posiadane tytuły zawodowe, stopnie i tytuły naukowe, dziedziny specjalizacji) oraz liczebność kadry ocenianego kierunku w stosunku do liczby studentów (621; 63 osoby prowadzące zajęcia, w tym 36 osób zatrudnionych w Uczelni na podstawie umów o pracę) umożliwiają prawidłową realizację zajęć.

W MANS zaspokajane są potrzeby szkoleniowe nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku w zakresie podnoszenia kompetencji dydaktycznych, w tym związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Z deklaracji nauczycieli wynika także, że istnieje możliwość uzyskania dofinansowania publikacji naukowych oraz udziału w konferencjach, jak również kursów doskonalących kwalifikacje. Pracownicy chcący podnosić swoje umiejętności zawodowe mają ponadto możliwość aplikowania o wyjazdy zagraniczne w ramach programu Erasmus+, część z nich korzysta z tej możliwości. W opinii zespołu oceniającego kwalifikacje posiadane przez pracowników Uczelni w obszarach działalności zawodowej właściwych dla kierunku zarządzanie (ze szczególnym uwzględnieniem ostatnich 6 lat oraz uzyskane w procesie rozwoju kadry (w szczególności w okresie ostatnich 2 lat, tj. od ostatniej oceny programowej) oraz z uwagi na zmianę profilu kierunku na profil praktyczny) umożliwiają prawidłową realizację zajęć.

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku posiadają kompetencje dydaktyczne umożliwiające prawidłową realizację zajęć, w tym związane z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Nauczyciele – korzystając z możliwości wsparcia w zakresie podnoszenia kompetencji dydaktycznych – uczestniczyli w szkoleniach, w tym dotyczące prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Obciążenie godzinowe prowadzeniem zajęć nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy ujęte w indywidualnych charakterystykach nauczycieli oraz wynikające z kart obsady kadrowej zajęć w roku akademickim 2024/2025 jest co do zasady zgodne z wymaganiami. Spełniony jest więc warunek z art. 73 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Kompetencje tych nauczycieli związane z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość wynikają z odbytych przez nich szkoleń oraz z doświadczenia w prowadzeniu zajęć z wykorzystaniem platformy Moodle (we wcześniejszych latach) oraz Teams. Kompetencje te były rozwijane także poprzez stały dostęp do materiałów szkoleniowych zapewnionych przez Uczelnię (nauczycielom w miarę potrzeb oferowano również wsparcie techniczne w tym zakresie).

Przydział zajęć poszczególnym nauczycielom akademickim oraz innym osobom prowadzącym zajęcia umożliwia prawidłową realizację zajęć. Obsada zajęć pozostaje w kompetencji kierowników katedr, którzy ustalają dobór prowadzących zajęcia. Jest ona zatwierdzana przez Dziekana. Poprawność obsady zajęć jest weryfikowana m.in. przez hospitacje zajęć. Przy obsadzie zajęć kierownicy katedr kierują się przede wszystkim dotychczasowymi doświadczeniami dydaktycznymi pracownika, tematyką realizowanej przez niego działalności naukowej oraz jego kwalifikacjami zawodowymi. Dziekan oraz kierownicy katedr sprawnie reagują na bieżące zmiany w zatrudnieniu pracowników i zapewniają właściwą merytoryczną obsadę zajęć. Obsada zajęć w zdecydowanej większości jest prawidłowa, wyjątek stanowią zajęcia wskazane w zał. 4.

Seminaria dyplomowe prowadzą osoby z dorobkiem naukowym w dyscyplinach, do których przyporządkowano kierunek. W przypadku przekroczenia pensum dydaktycznego nauczyciela

akademickiego Uczelnia postępuje zgodnie z art. 127 ust. 7 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (czas pracy nauczyciela akademickiego; pensum), w myśl którego nauczycielowi akademickiemu, za jego zgodą, może być powierzone prowadzenie zajęć dydaktycznych w godzinach ponadwymiarowych w wymiarze nieprzekraczającym dwukrotności rocznego wymiaru zajęć dydaktycznych. Ogranicza to przypadki nadmiernego zróżnicowania prowadzonych zajęć i nadmiernej liczby godzin dydaktycznych realizowanych przez nauczycieli w roku akademickim. Nauczyciele akademicy mogą także wnioskować o obniżenie pensum. Przestanką obniżenia pensum może być m.in.: pełnienie funkcji kierownika katedry, pełnomocnika ds. praktyk, koordynatora administracyjnego katedry, opiekuna koła naukowego.

Uczelnia realizuje część zajęć zdalnie z wykorzystaniem platformy Teams, na której wykładowcy zamieszczają m.in. materiały z zajęć, dodatkowe materiały oraz przykładowe testy. Realizacja zajęć, w tym prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, jest monitorowana i podlega hospitacjom.

Polityka kadrowa Uczelni w zakresie doboru nauczycieli akademickich opiera się o ustalone zasady dotyczące zatrudniania pracowników dydaktycznych i badawczo-dydaktycznych. Uczelnia na bieżąco prowadzi procesy rekrutacyjne, których celem jest pozyskanie nauczycieli o wyróżniających się kompetencjach zawodowych, w tym z doświadczeniem naukowym lub praktycznym. Strategia kadrowa zakłada umożliwienie zastępowalności w ramach danych zajęć, co gwarantuje utrzymanie ciągłości procesu dydaktycznego. Regulacje dotyczące zatrudniania pracowników są transparentne i uwzględniają warunki związane z prawidłową realizacją zajęć, takie jak dorobek naukowy i doświadczenie oraz osiągnięcia dydaktyczne kandydatów. Obciążenia dydaktyczne zatwierdza Dziekan. Prowadzona polityka kadrowa przewiduje powierzanie zajęć w pierwszej kolejności pracownikom Uczelni zatrudnionym w niej na podstawowym miejscu pracy oraz posiadającym dorobek naukowy w odpowiedniej dyscyplinie.

Wbrew deklaracji Uczelni o obowiązkowym procesie „onboardingu” nowych nauczycieli akademickich, obejmującym obowiązkowe szkolenia organizacyjne i metodyczne, a także zapoznanie z programem studiów oraz z zakresem efektów uczenia się, w trakcie hospitacji zajęć zespół oceniający stwierdził przypadki dopuszczenia nauczycieli do zajęć bez zapewnienia im tego minimum informacyjnego.

Uczelnia wspiera nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku w rozwoju ich kompetencji dydaktycznych poprzez organizację szkoleń i kursów. Mają oni możliwość podnoszenia swoich kompetencji dydaktycznych przez m.in. poprzez udział w szkoleniach dotyczących wykorzystania metod i technik kształcenia na odległość, obsługi platformy Office 365, jak również szkoleniach z zakresu zarządzania procesem kształcenia osób z niepełnosprawnościami oraz technologii wspierających edukację osób z niepełnosprawnościami.

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku zarządzanie są oceniani przez studentów w zakresie spełniania obowiązków dydaktycznych w ramach cyklicznych ankiet, których wyniki są wykorzystywane w procedurze oceny okresowej. Informacja zwrotna dla nauczycieli o wynikach ankiet studenckich jest przekazywana za pośrednictwem kierowników katedr. W przypadku stwierdzenia ocen negatywnych Dziekan i bezpośredni przełożony podejmują rozmowy wyjaśniające zaistniałą sytuację i uzgadniane są odpowiednie rozwiązania, a także podejmowane są działania wspierające nauczycieli w doskonaleniu ich warsztatu dydaktycznego. Wyniki ankiet są analizowane przez kierownika katedry i Dziekana, a następnie przekazywane są poszczególnym nauczycielom akademickim. W przypadku niskich ocen studentów i negatywnych opinii Dziekan Wydziału i kierownik

katedry przeprowadzają z pracownikiem rozmowę mającą na celu wyjaśnienie zaistniałej sytuacji i wskazanie możliwości poprawy. W przypadkach braku efektów działań naprawczych pracownik może zostać odsunięty od prowadzenia danych zajęć lub też nie przedłuża się jemu zatrudnienia, jeśli umowa zawarta była na czas określony.

Prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku podlegają również ocenie przeprowadzanej przez innych nauczycieli w formie hospitacji zajęć. Procedura hospitacji została opisana w systemie zapewnienia jakości kształcenia. Plany hospitacji zajęć są ustalane z początkiem każdego semestru przez Dziekana Wydziału w porozumieniu z kierownikiem katedry/zakładu. Zasady i procedury hospitacji zajęć są jasne – wiadomo, kto podlega hospitacji i w jakim terminie, z jaką częstotliwością są prowadzone hospitacje i kto jest hospitującym (zgodnie z procedurą hospitacje przeprowadza kierownik /katedry/zakładu, kierownik Studium Języków Obcych, Dziekan Wydziału/filii, samodzielny pracownik nauki upoważniony przez kierownika katedry/zakładu, kierownika Studium Języków Obcych, Dziekana Wydziału lub Prorektora ds. dydaktycznych). Hospitowany jest informowany przez hospitującego o planowanej hospitacji co najmniej na tydzień przed planowanym terminem hospitacji. Pracownik powinien być hospitowany nie rzadziej niż raz na dwa lata akademickie, jeśli wynik jego okresowej oceny był pozytywny. Jeśli wynik oceny był negatywny, hospitacje powinny być przeprowadzane co najmniej raz w każdym roku akademickim. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w procesie kształcenia hospitacje mogą być również przeprowadzone w sposób doraźny. Znany jest protokół z hospitacji, który obejmuje szereg elementów podlegających ocenie, m.in. trafność doboru strategii i metod kształcenia, wykorzystanie przez wykładowcę środków dydaktycznych na zajęciach, sprawność organizacyjna wykładowcy na zajęciach, sposoby sprawdzenia i oceniania zajęć edukacyjnych studenta, przygotowanie merytoryczne wykładowcy. Wyniki hospitacji są omawiane przez hospitującego zajęcia z osobą, której zajęcia podlegały hospitacji. Wyniki hospitacji są brane pod uwagę przy ocenie okresowej.

Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku podlegają ocenie okresowej raz na 4 lata lub na wniosek Dziekana. Ocena okresowa obejmuje działalność dydaktyczną, organizacyjną i naukową. Arkusz oceny pracownika zawiera następujące pozycje oceny: 1) publikacje, 2) inna działalność naukowa (realizacja grantów, patenty i wdrożenia, udział w konferencjach naukowych, uczestnictwo w Komitecie naukowym lub organizacyjnym konferencji, recenzje, uzyskane stopnie i tytuły naukowe, odbyte staże naukowe, promotorstwo prac dyplomowych, 3) działalność dydaktyczna (autorstwo recenzowanego skryptu, wyniki hospitacji, opieka nad wyróżnioną pracą, podnoszenie własnych kwalifikacji dydaktycznych, zdobywanie wiedzy praktycznej, udział w wymianie zagranicznej, nagrody, opieka nad praktykami lub kołem naukowym, prowadzenie zajęć, opracowanie wniosku o uruchomienie nowego kierunku, przygotowanie materiałów dydaktycznych, przygotowanie przedmiotów w języku obcych, 4) działalność organizacyjna (funkcje pełnione w Uczelni, udział w komisjach, opiekun roku, członkostwo w organizacjach i in.). W ocenie uwzględnia się również wyniki z ankiet studenckich.

Celem prowadzonej w Uczelni polityki kadrowej jest zapewnienie poprawnej obsady zajęć przez nauczycieli posiadających zarówno osiągnięcia naukowe, jak i zawodowe, uzyskane poza systemem szkolnictwa wyższego, a także promowanie rozwoju własnej kadry dydaktycznej, zatrudnionej w Uczelni na podstawowym miejscu pracy. Uczelnia przeznacza środki na finansowanie publikacji oraz udział w konferencjach i szkoleniach. Nie przyjęto natomiast systemowego rozwiązania w zakresie finansowania przewodów doktorskich i postępowań habilitacyjnych. Warunki pracy zapewnione przez Uczelnię sprzyjają stabilizacji zatrudnienia i dodatkowo motywują członków kadry

do rozpoznawania własnych potrzeb rozwojowych, co zostało potwierdzone podczas spotkania z nauczycielami akademickimi w trakcie wizytacji.

Zespół oceniający ustalił, że w Uczelni przyznawane są także nagrody Rektora dla nauczycieli akademickich.

W trakcie spotkania z nauczycielami akademickimi prowadzącymi zajęcia na kierunku zarządzanie, które miało miejsce podczas wizytacji, stwierdzono, że realizowana przez Władze Uczelni polityka kadrowa sprzyja pracy pozbawionej konfliktów i naruszeniom bezpieczeństwa. Przyjęte w tym zakresie rozwiązania mają charakter formalny. Zarządzeniem Nr 07/04/2023 Rektora MANS z dnia 19 kwietnia 2023 r. wprowadzono Regulamin Przeciwdziałania mobbingowi, dyskryminacji i molestowaniu seksualnemu nauczycieli akademickich (pracowników badawczych, badawczo-dydaktycznych, dydaktycznych) oraz innych osób prowadzących zajęcia, pracowników administracyjnych, studentów i słuchaczy Menedżerskiej Akademii Nauk Stosowanych w Warszawie.

W Uczelni wdrożono również przepisy Rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 8 czerwca 2022 r. w sprawie szczegółowego trybu prowadzenia mediacji, postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego w sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej nauczycieli akademickich, a także sposobu wykonywania kar dyscyplinarnych i ich zatarcia (Dz.U. 2022 poz. 1236), w oparciu o które wniosek do mediacji może skierować: Rektor jeszcze przed wszczęciem postępowania dyscyplinarnego, rzecznik dyscyplinarny z inicjatywy lub za zgodą osoby, której czyn dotyczy, a także komisja dyscyplinarna w trakcie postępowania dyscyplinarnego, z inicjatywy lub za zgodą obwinionego lub poszkodowanego. Potencjalną mediację w przypadkach nieprawidłowego traktowania oraz działania mobbingowego prowadzi w ramach swoich obowiązków Rzecznik ds. dyscyplinarnych nauczycieli akademickich. Jeżeli w drodze mediacji nie uda się dojść do porozumienia, wówczas na Rektora poleca rzecznikowi dyscyplinarnemu rozpoczęcie prowadzenia sprawy, tj. wszczęcie i przeprowadzenie postępowania dyscyplinarnego.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Zaleca się usunięcie nieprawidłowości w obsadzie zajęć dydaktycznych, w szczególności zapewnienie odpowiedniej obsady wykładów, konwersatoriów i pokrewnych zajęć, których prowadzenie wymaga uporządkowanej, szerokiej znajomości dorobku	Uwaga odnosiła się do profilu ogólnoakademickiego. Niezależnie od tego Uczelnia zmieniła obsadę większości zajęć.	Zalecenie można uznać za wypełnione.

	naukowego wypracowanego w danej dyscyplinie. Szczegółowe zestawienie dotyczące nieprawidłowej obsady zajęć zawarto w załączniku do uchwały.		
2.	Zaleca się zapewnienie struktury kwalifikacji kadry akademickiej umożliwiającej prawidłową realizację zajęć. Konieczne jest zaangażowanie nowych nauczycieli akademickich posiadających aktualny dorobek naukowy w wiodącej dyscyplinie naukowej – nauki o zarządzaniu i jakości, aby mogli oni wyposażać studentów w kompetencje badawcze na kierunku o ogólnoakademickim profilu kształcenia, w tym szczególnie na studiach drugiego stopnia.	Niezależnie od tego Uczelnia zaangażowała nowych nauczycieli posiadających aktualny dorobek w dyscyplinie wiodącej.	Zarzut odnosił się do profilu ogólnoakademickiego. Zalecenie można uznać za wypełnione.
3	Zaleca się ograniczenie obciążenia pracowników opieką nad pracami dyplomowymi do poziomu umożliwiającego właściwą kontrolę i wsparcie realizacji tych prac.	Ograniczono obciążenie pracowników opieką nad pracami dyplomowymi.	Zalecenie wypełnione.
4	Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości będących podstawą do sformułowania powyższych zaleceń	Zmieniono strukturę zatrudnienia oraz strukturę nadzoru nad poprawnością procesu kształcenia na kierunku. Zmieniono profil kształcenia na praktyczny.	Zalecenie wypełnione.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo.

Uzasadnienie

Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku zarządzanie zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz możliwość osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Polityka kadrowa prowadzona na ocenianym kierunku zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć. Dokonywana jest także systematyczna ocena kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzana z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry. Uczelnia stwarza też warunki stymulujące kadrę kierunku zarządzanie do ustawicznego rozwoju. Stwierdzono jednak następujące nieprawidłowości:

1. Stwierdzono przypadki nieprawidłowej obsady zajęć.
2. Brak formalnych i faktycznych rozwiązań w zakresie wdrażania pracowników rozpoczynających współpracę z Uczelnią i mających prowadzić zajęcia w MANS po raz pierwszy, gwarantujących zapewnienie im minimum informacyjnego oraz poprawność realizacji zajęć w postaci np. szkoleń organizacyjnych i metodycznych, zapoznania z programem studiów oraz zakresem efektów uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie stwierdzono.

Rekomendacje

Brak.

Zalecenia

1. Zaleca się zapewnienie prawidłowej obsady zajęć.
2. Zaleca się zapewnienie pracownikom rozpoczynającym prowadzenie zajęć w MANS minimum informacyjnego gwarantującego poprawność realizacji zajęć.
3. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań projakościowych w celu zapobiegania powstaniu zdiagnozowanych błędów i nieprawidłowości w przyszłości.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Bazę dydaktyczną Uczelni stanowi nowoczesny budynek o powierzchni ponad 30 tys. m² zlokalizowany w dzielnicy Warszawa Praga. Lokalizacja budynku zapewnia dogodny dostęp do komunikacji miejskiej (1 km do dworca Warszawa Wschodnia, bezpośredni dostęp do przystanków tramwajowych i autobusowych). W obiekcie, w którym realizowany jest proces dydaktyczny (a który przeszedł znaczącą modernizację i rozbudowę w 2005 r.), zlokalizowane są: aula (700 miejsc), 4 sale wykładowe

(90-250 miejsc), sale ćwiczeniowe (25-30 miejsc), laboratoria komputerowe (20-25 miejsc), baza sportowa, biblioteka.

Zarówno pomieszczenia, jak i ich wyposażenie są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym prowadzenie zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy związanych z ocenianym kierunkiem. W zakresie oceny adekwatności dostosowania infrastruktury informatycznej i oprogramowania do rzeczywistych warunków przyszłej pracy zawodowej należy jednak stwierdzić, że laboratoria informatyczne zostały wyposażone jedynie w podstawowe oprogramowanie specjalistyczne do kształcenia w zakresie posługiwania się systemami informacyjnymi, komunikacyjnymi i informatycznymi w różnych obszarach zarządzania, tj. SPSS (statystyka w zarządzaniu), Excel, Project Libre, Assana (zarządzanie projektami), Microsoft Office (informatyka w zarządzaniu), Gratyfikant, Płatnik (kadry i płace). Wykładowcy w trakcie zajęć korzystają także z oprogramowania dostępnego w otwartych zasobach: Trello (narzędzia informatyczne w zarządzaniu projektami, ZZL), Greenhouse (demo) (ZZL), Canva, Preze (Projektowanie i wizualizacja informacji). Nie wyczerpuje to wymagań w zakresie specjalistycznego oprogramowania aktualnie używanego w działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku (np. Systemy CRM, BI, systemy finansowo-księgowe, bazy danych, programy graficzne odpowiednie dla specjalności *emarketing & social media*).

Pozostałe pomieszczenia mają charakter administracyjny i służą wspieraniu procesów dydaktycznych w Uczelni, m.in.: rektorat, dziekanat studiów pierwszego i drugiego stopnia, biblioteka, pomieszczenia katedr, Dział IT, pokój wykładowców, pomieszczenia samorządu studenckiego, studio multimedialne do transmisji online oraz nagrywania wykładów i innych zajęć dydaktycznych, Dział Parametryzacji, Obsługi POLON, Dorobku Naukowego i E-learningu, mają charakter administracyjny i służą wspieraniu procesów dydaktycznych w Uczelni.

Wszystkie sale dydaktyczne i komputerowe, w których odbywa się proces dydaktyczny na ocenianym kierunku, wyposażone są w system audiowizualny sprzężony z projektorem multimedialnym, do dyspozycji studentów są także laptopy. Sale wyposażone są również w system nagłaśniania oraz mają dostęp do Internetu przewodowego lub bezprzewodowego. Na potrzeby pracy własnej studentów przeznaczone są stanowiska w sali biblioteki wyposażone w podłączone do Internetu stanowiska komputerowe. Dostępny na terenie całej Uczelni Internet bezprzewodowy ułatwia studentom pracę na przenośnych komputerach osobistych.

W procesie dydaktycznym wykorzystywana jest profesjonalna platforma zdalnego nauczania Moodle system do prowadzenia e-learningu oraz oprogramowanie BBB oraz MS Teams do nauki zdalnej. Poprzez platformę e-learningową studenci mają nieograniczony dostęp zarówno do kursów internetowych wspomagających tradycyjne zajęcia, jak i realizowanych w formie blended learning. Każdy student i nauczyciel akademicki posiadają indywidualne konto (spersonalizowany i autoryzowany dostęp). Platforma e-learningowa Uczelni pozwala zarówno na publikację materiałów dydaktycznych w formie tekstowej i multimedialnej (graficznej, animowanej, audio i wideo), jak i umożliwia aktywizację studentów, komunikację i współpracę z nauczycielem poprzez narzędzia synchroniczne (chat).

Studenci i wykładowcy otrzymują pakiet MS Office 365 w wersji dla instytucji edukacyjnych, zawierający aplikacje Office Online (Word, PowerPoint, Excel).

Uczelnia wdrożyła i użytkuje program zarządzania uczelnią BAZUS firmy Simple SA, który umożliwia prowadzenie ewidencji procesu dydaktycznego, w tym prowadzenie każdego studenta od momentu rekrutacji do uzyskania dyplomu. System obsługuje proces rekrutacji poprzez dostępny przez Internet moduł elektronicznej rejestracji kandydata – IRK oraz moduł Wirtualnej Uczelni umożliwiający zdalne sprawdzanie przez studenta uzyskanych ocen, stanu wpłat czesnego oraz występowanie o wystawienie stosownych zaświadczeń.

Analiza stanu faktycznego pozwala stwierdzić, iż infrastruktura informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, pomoce i środki dydaktyczne są sprawne, nowoczesne, nieodlegające od aktualnie używanych w działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku oraz umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym z wykorzystaniem metod i technik informacyjno-komunikacyjnych (z zastrzeżeniem uwagi powyżej dotyczącej ograniczonego wykorzystania oprogramowania specjalistycznego). Liczba sal dydaktycznych, ich wielkość i układ, wyposażenie techniczne i w pomoce dydaktyczne, liczba stanowisk komputerowych oraz licencji na specjalistyczne oprogramowanie są dostosowane do liczby studentów oraz liczebności grup i umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym samodzielne wykonywanie czynności praktycznych przez studentów.

W siedzibie Uczelni, w bezpośrednim sąsiedztwie sal dydaktycznych, zlokalizowano bibliotekę. Zasoby biblioteczne MANS obejmują zbiór książek i czasopism tematycznie związanych z dyscyplinami naukowymi, do których przyporządkowany jest oceniany kierunek. Są to głównie materiały z zakresu organizacji i zarządzania przedsiębiorstwem, zarządzania projektami, zarządzania zasobami ludzkimi, controllingu, outsourcingu, zarządzania ryzykiem, rachunkowości zarządczej, ekonomii, marketingu i finansów. Zbiory Biblioteki obejmują: ok. 4 tys. woluminów wydawnictw zwartych (2292 woluminów z zakresu zarządzania, 647 – z marketingu, 594 – z ekonomii, 345 – z zarządzania zespołami ludzkimi, 210 – z przedsiębiorczości, 65 – z zarządzania projektami), a także kilka tytułów czasopism drukowanych.

Biblioteka zapewnia dostęp do wielod dziedzinowych baz danych udostępnionych w ramach licencji krajowej (EBSCOhost, ScienceDirect, Springer Linka, Scopus, Wiley Online Library, Web of Science) oraz baz polskich: Biblioteka Nauki, Repozytorium Otwartych Publikacji Naukowych, BazTech i BazEkon. Zasoby elektroniczne udostępniane są w sieci lokalnej Uczelni oraz w dostępie zdalnym (w zależności od warunków wynikających z licencji wydawcy). Literatura gromadzona jest z uwzględnieniem zapotrzebowania zgłaszanego ze strony wykładowców i studentów. Zamówienia na książki realizowane są w trybie bieżącym. Roczne nakłady na poszerzanie/uzupełnianie zbiorów bibliotecznych to: ok. 10 tys. zł przeznaczane na prenumeratę czasopism, 20 tys. na ebooki i 40 tys. na książki.

Biblioteka w swojej strukturze zawiera zarówno wypożyczalnię, jak i czytelnię. Oba obszary przestrzeni bibliotecznej są z informatyzowane oraz pracują w programie bibliotecznym ProLib. Dostępność biblioteki i godziny jej otwarcia podporządkowane są planom zajęć studentów zarówno stacjonarnych, jak i niestacjonarnych. W czytelni jest 12 miejsc do pracy, w tym 6 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu, drukarka i ksero. Czytelniiane stanowiska komputerowe przystosowane są do korzystania z elektronicznych baz danych i innych źródeł, w tym zasobów Wirtualnej Biblioteki Nauki.

Zarówno lokalizacja biblioteki, jak i wielkość i układ pomieszczeń bibliotecznych, ich wyposażenie techniczne, liczba miejsc w czytelni, udogodnienia dla użytkowników oraz godziny otwarcia w dni robocze i w weekendy, zapewniają warunki do komfortowego korzystania z zasobów bibliotecznych

w formie tradycyjnej i cyfrowej. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne są aktualne, ich zakres tematyczny odpowiada specyfice ocenianego kierunku i zaspokaja potrzeby procesu nauczania i uczenia się oraz umożliwia osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku zarządzanie oraz prawidłową realizację zajęć. Analiza zasobów bibliotecznych pod kątem dostępności literatury zalecanej studentom w sylabusach zajęć pozwala stwierdzić, że obejmują one piśmiennictwo w liczbie egzemplarzy dostosowanej do potrzeb procesu nauczania i uczenia się oraz liczby studentów. Powyższe zasoby są dostępne tradycyjnie oraz z wykorzystaniem narzędzi informatycznych, w tym umożliwiających dostęp do światowych zasobów informacji naukowej i profesjonalnej.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa i biblioteczna MANS jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej, oraz w korzystaniu z technologii informacyjno-komunikacyjnych. Uczelnia podejmuje także działania mające na celu likwidację barier w dostępie do sal dydaktycznych, pracowni i laboratoriów oraz zaplecza sanitarnego. Przy głównym wejściu do budynku jest zainstalowany ruchomy podest dla osób na wózkach inwalidzkich. Również winda jest w pełni dostosowana do potrzeb osób z tego rodzaju ograniczeniami ruchu. Na wszystkich kondygnacjach znajdują się oddzielne toalety dla osób z niepełnosprawnościami spełniające standardy w tym zakresie. Z uwagi na potrzeby osób niedowidzących i niedosłyszących sale wykładowe zostały wyposażone w rzutniki multimedialne charakteryzujące się dużym strumieniem świetlnym oraz wysokiej jakości ekranami projekcyjnymi. Dla potrzeb studentów niedosłyszących zostały zakupione przenośne systemy nagłaśniające wykorzystywane podczas zajęć poza Uczelnią, np. w przedsiębiorstwach partnerskich oraz pętle indukcyjne wzmacniające działanie aparatów słuchowych.

Aktualnie Uczelnia realizuje też projekt „Uczelnia Dostępna”, w ramach którego na bieżąco uzupełniana jest infrastruktura i urządzenia wspierające dostępność dla osób z niepełnosprawnością, m.in. klawiatury specjalistyczne, dyktafony, lupa elektroniczna, notatniki brajlowskie, odtwarzacz Daisy, odtwarzacz książek, zestawy wspomagające słyszenie, synteza mowy, zestawy komputerowe dla niedowidzących oraz pętle indukcyjne i wzmacniacze dźwięku.

Infrastruktura dydaktyczna i biblioteczna Uczelni oraz zasady korzystania z tej infrastruktury są zgodne z przepisami BHP.

Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie stosowane w kształceniu na kierunku zarządzanie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość umożliwia synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi i innymi osobami prowadzącymi zajęcia. Jest ona dostępna dla studentów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym studentów z niepełnosprawnościami. Wszyscy nauczyciele akademicy posiadają konta w domenie Microsoft, które zakładane są automatycznie po przyjęciu danej osoby do pracy, a przed przystąpieniem przez nią do prowadzenia zajęć. Zapewniony jest również dostęp do wirtualnych laboratoriów i specjalistycznego oprogramowania wspomagającego kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

W MANS prowadzone są okresowe przeglądy infrastruktury dydaktycznej wykorzystywanej w kształceniu na ocenianym kierunku, w tym w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, infrastruktury bibliotecznej, wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, aparatury badawczej, specjalistycznego oprogramowania, zasobów

bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych. Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie stosowane w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość są na bieżąco unowocześniane i aktualizowane. Zapewniony jest także udział nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia, jak również studentów, w ocenie bazy dydaktycznej i okresowych przeglądach. Wyniki tych przeglądów, w tym wnioski z oceny dokonywanej przez studentów, są wykorzystywane do doskonalenia infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, specjalistycznego oprogramowania oraz zasobów bibliotecznych.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Zaleca się zapewnienie pełnej zgodności zasobów bibliotecznych z wykazem literatury zawartym w sylabusach do zajęć – w liczbie egzemplarzy dostosowanej do potrzeb procesu nauczania, w tym liczby studentów kierunku.	Uczelnia posiada własne zasoby biblioteczne dostępne w Bibliotece MANS na terenie kampusu; udostępnia również zasoby w ramach Wirtualnej Biblioteki Nauki. Analiza zasobów bibliotecznych pod kątem dostępności literatury zalecanej studentom w sylabusach zajęć pozwala stwierdzić, że obejmują one piśmiennictwo w liczbie egzemplarzy dostosowanej do potrzeb procesu nauczania i uczenia się oraz liczby studentów	Zalecenie zrealizowane.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo.

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne wykorzystywane na ocenianym kierunku są nowoczesne i umożliwiają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się, w tym opanowanie umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych

dla kierunku zarządzanie. Są one również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu. Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, a także wyposażenie techniczne pomieszczeń i zasoby biblioteczne podlegają systematycznej ocenie, w której uczestniczą również studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Zespół oceniający stwierdził jednak, iż posiadane i wykorzystywane w ramach zajęć na ocenianym kierunku oprogramowanie specjalistyczne nie wyczerpuje wymagań w zakresie specjalistycznego oprogramowania aktualnie używanego w działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku zarządzanie (np. Systemy CRM, BI, systemy finansowo-księgowe, bazy danych, programy graficzne odpowiednie dla specjalności *emarketing & social media*).

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie stwierdzono.

Rekomendacje

Brak.

Zalecenia

1. Zaleca się uzupełnienie oprogramowania specjalistycznego, tak aby odpowiadało oprogramowaniu aktualnie używanemu w działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku zarządzanie (np. Systemy CRM, BI, systemy finansowo-księgowe, bazy danych, programy graficzne odpowiednie dla specjalności *emarketing & social media*).

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Współpraca Menedżerskiej Akademii Nauk Stosowanych w Warszawie z otoczeniem społeczno-gospodarczym pozwala na realizację przyjętej koncepcji kształcenia na kierunku zarządzanie. Analiza stanu faktycznego wskazuje, że Uczelnia aktywnie pozyskuje partnerów z otoczenia społeczno-gospodarczego oraz dąży do podpisania porozumień o współpracy z instytucjami zewnętrznymi. MANS współpracuje z szeregiem podmiotów, takich jak m.in.: Urząd Transportu Kolejowego, Legal House Poland sp. z o.o., Facil S.A. czy Media Effective Group.

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi Uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów, jest zgodny z koncepcją kształcenia. We współpracę z Uczelnią zaangażowanych jest wielu przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego działających zarówno lokalnie, jak i krajowo.

Z Raportu samooceny wynika, że współpraca Uczelni z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego ma charakter ciągły i przybiera formy takie, jak:

- organizacja praktyk i staży;

- organizacja wizyt studyjnych;
- realizacja prac etapowych i dyplomowych;
- wspólne prowadzenie badań dotyczących potrzeb rynku i losów absolwentów kierunku;
- prowadzenie zajęć dydaktycznych przez przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w formie mentoringu (jako kursy dodatkowe);
- organizacja Dni Przedsiębiorczości.

Powyższe działania podejmowane przez Uczelnię we współpracy z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego są adekwatne do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów zakładanych efektów uczenia się. W trakcie spotkania z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, które miało miejsce podczas wizytacji, zespół oceniający ustalił jednak, że jedyną formą współpracy wskazaną przez przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego jest realizacja praktyki zawodowej.

W trakcie wizytacji zespół oceniający stwierdził, że przy Uczelni nie funkcjonuje żadna formalna grupa zrzeszająca przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego związanego z kierunkiem zarządzanie. W opinii zespołu oceniającego ustanowienie takiego gremium jest wskazane z uwagi na profil praktyczny kierunku. Potrzebę jego powołania podczas spotkania z członkami zespołu oceniającego sygnalizowali również pracodawcy.

Analiza stanu faktycznego wskazuje, że przeglądy form współpracy i doboru partnerów są prowadzone regularnie, najczęściej raz w roku lub co dwa lata. Obejmują one analizę dotychczasowej współpracy, ocenę partnerów oraz dostosowanie strategii do aktualnych potrzeb. Odpowiedzialność za ten proces jest rozproszona i podzielona między osoby zajmujące się różnymi obszarami współpracy.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi Uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów na kierunku zarządzanie, jest zgodny koncepcją i celami kształcenia na tym kierunku oraz wyzwaniem zawodowego rynku pracy właściwego dla tego kierunku.

Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego w zakresie organizacji praktyk jest prowadzona w sposób ciągły oraz adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów efektów uczenia się. Zakres tej współpracy jest jednak wąski, bo obejmuje głównie praktyki zawodowe.

Zapewniony jest również udział interesariuszy zewnętrznych, w tym pracodawców, w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów.

Na ocenianym kierunku prowadzone są ponadto okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, obejmujące ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów, osiąganie przez studentów zakładanych efektów uczenia się, a także badanie losów absolwentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie stwierdzono.

Rekomendacje

1. Rekomenduje się rozszerzenie zakresu form współpracy podejmowanych z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego w ramach kierunku zarządzanie.
2. Rekomenduje się stworzenie forum do wymiany informacji z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego (np. rada biznesu, rada pracodawców) lub włącznie ich do rady programowej kierunku zarządzanie.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia jest obecne zarówno w zapisach Strategii Menedżerskiej Akademii Nauk Stosowanych w Warszawie na lata 2024-2028, jak i faktycznych działaniach Uczelni takich jak: prowadzenie kształcenia w ramach programu realizowanego w całości w języku angielskim (głównie dla studentów cudzoziemców), realizacja zajęć w języku angielskim w ramach programu realizowanego w języku polskim, wymiana akademicka, a także udział w projektach międzynarodowych. Strategia Uczelni zakłada „zapewnienie standardów zarówno krajowych, jak i międzynarodowych w zakresie kształcenia i nauki”, „utrzymywanie silnych relacji z partnerami krajowymi i międzynarodowymi”, „dążenie do globalnych standardów”, „nawiązywanie strategicznego partnerstwa z renomowanymi uczelniami i instytucjami na całym świecie” oraz „rozszerzenie zasięgu na arenie międzynarodowej”. Analiza stanu faktycznego wskazuje również, że takie założenie znajduje swoje odzwierciedlenie w programie studiów, a koncepcja i cele kształcenia odnoszą się w wybranych zakresach do funkcjonowania absolwentów na rynkach międzynarodowych (np. „absolwent zdobywa umiejętności niezbędne do funkcjonowania w środowisku wielokulturowym; zarządzania zespołami pracowniczymi w krajowych, jak i międzynarodowych przedsiębiorstwach; specjalność *zarządzanie międzynarodowe*, która dostarcza wiedzę i rozwija umiejętności, kompetencje w zakresie prowadzenia działalności przedsiębiorstw na rynkach zagranicznych).

Uczelnia stara się stwarzać też zarówno nauczycielom akademickim, jak i studentom możliwości mobilności międzynarodowej, m.in. w ramach Programu Erasmus+.

W ramach powyższego programu studenci MANS, w tym również studenci kierunku zarządzanie, mają możliwość wyjazdu do jednej z 19 uczelni zlokalizowanych w takich krajach, jak w Turcja, Słowacja, Czechy, Bułgaria, Włochy, Hiszpania, Portugalia, Węgry. Zespół oceniający ustalił, że studenci

ocenianego kierunku z tej możliwości w ciągu ostatnich 5 lat korzystali w ograniczonym zakresie (taki stan rzeczy wynika z faktu, że zdecydowana większość studentów kierunku zarządzanie to studenci niestacjonarni, mający zobowiązania wobec pracodawców, co nie sprzyja dłuższym wyjazdom zagranicznym). Zrealizowano natomiast kilkanaście mobliności nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku w celach dydaktycznych (14 wyjeżdżających i 15 przyjeżdżających; m.in. do Newton University, Czechy; Yeditepe University, Turcja; Burgas University, Bułgaria; ISCEM, Portugalia i in.). Wiodącym partnerem MANS jest obecnie Uniwersytet w Burgas (Bułgaria). We współpracy z tą uczelnią MANS realizuje projekt Modernizacja Bułgarskiego Szkolnictwa Wyższego. Uczestniczą w nim także 3 inne bułgarskie uniwersytety: BFU, Uniwersytet Technologii Chemicznej i Metalurgii w Sofii oraz Międzynarodowa Szkoła Biznesu w Sofii.

Uczelnia zakłada także realizację w przyszłości projektów w ramach międzynarodowej sieci uniwersytetów w ramach akcji Erasmus+ KA2. Beneficjentami tych projektów mają być zarówno studenci jak i nauczyciele akademicy.

Uczelnia tworzy także środowisko wielokulturowe poprzez prowadzenie rekrutacji na studia wśród obcokrajowców (obecnie są to studenci z Indii, Azerbejdżanu, Turcji i in.). W tym celu utworzono stanowisko ds. rekrutacji studentów zagranicznych, które zajmuje się także obsługą studentów zagranicznych w zakresie programu studiów i spraw socjalno-bytowych; Od 2021 r. Menedżerska Akademia Nauk Stosowanych jest również zrzeszona w BGA/ AMBA (U.K) – stowarzyszeniu działającym wśród i na rzecz akademickich uczelni biznesowych.

Na kierunku zarządzanie realizowane są także lektoraty z zakresu języka obcego (semestry 2-6, łączna liczba godzin z udziałem nauczyciela wynosi 160). Wykładowcy włączają także terminologię w języku angielskim do prowadzonych przez siebie zajęć.

Z analizy załączonej do raportu samooceny dokumentacji (charakterystyka osiągnięć nauczycieli akademickich) oraz wyniku spotkań z przedstawicielami nauczycieli akademickich w trakcie wizyty na miejscu wynika, że niektórzy nauczyciele akademicy publikują wyniki swoich prac naukowych w czasopismach naukowych o zasięgu międzynarodowym (np. Marta Postuła, Wojciech Chmielewski, Piotr Puczyński, Rafał Cieślík: *The Impact of Information and Communication Technologies (ICT) on Energy Poverty and Unemployment in Selected European Union Countries* (2021) *Energies* vol. 14, z. 19, s. 1-18; D. Jurczyński i in. *“Mechanisms for Data Acquisition to Train Artificial Intelligence Models for Detecting Increased Susceptibility to Fire Situations by Using Internet of Things Devices and Satellite Systems* [eng.], DOI: 10.12845/sft.63.1.2024.3, *Safety & Fire Technology* (ISSN 2657-8808)).

Działania w zakresie współpracy międzynarodowej, w tym mobilności studentów oraz nauczycieli akademickich, prowadzone są przez Koordynatora ds. Programu Erasmus. Informacje o możliwościach wyjazdów podawane są w poprzez kanały elektroniczne: Extranet i Intranet, poprzez media społecznościowe Facebook, na tablicy informacyjnej Działu Współpracy z Zagranicą, poprzez wizyty pracowników ww. działu na zajęciach dydaktycznych oraz na dedykowanych Programowi spotkaniach i webinarach organizowanych przez ww. dział. Uczelnia promuje na swojej stronie podmiotowej możliwość przystąpienia do Erasmus Student Network.

Monitoring procesu umiędzynarodowienia prowadzony jest poprzez analizy ilościowe wyjazdów i przyjazdów studentów, spotkania ze studentami na temat możliwości związanych z wyjazdami w ramach programu Erasmus+.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku zarządzanie stwarzane są podstawowe możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich i studentów związanej z kształceniem na powyższym kierunku. Studenci ocenianego kierunku są przygotowani do uczenia się w językach obcych. Uczelnia stwarza również warunki do mobilności międzynarodowej studentów i nauczycieli akademickich poprzez zawieranie umów z partnerami zagranicznymi oraz podejmuje działania w celu zwiększenia udziału studentów i pracowników w wymianie międzynarodowej. W MANS prowadzony jest również monitoring stopnia umiędzynarodowienia procesu nauczania.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie stwierdzono.

Rekomendacje

Brak.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Menedżerska Akademia Nauk Stosowanych w Warszawie zapewnia studentom, w tym studentom kierunku zarządzanie, kompleksowe i systematyczne wsparcie w procesie kształcenia, które wymaga jednak dopracowania w zakresie wewnętrznych aktów prawnych Uczelni oraz w kwestiach ewaluacyjnych. Dostępne formy wsparcia są dostosowane do zakładanych efektów nauczania i potrzeb studentów. Dzięki temu mogą oni skutecznie zdobywać wiedzę, rozwijać umiejętności oraz kompetencje społeczne, a także czerpać motywację do osiągnięcia coraz lepszych wyników, rozwoju naukowego i aktywności społecznej.

Wsparcie oferowane przez Uczelnię obejmuje między innymi przygotowanie do przyszłej pracy zawodowej. Szczególną wartość dla studentów stanowią szkolenia, które poszerzają ich wiedzę i doświadczenie, a ich tematyka jest współtworzona przez samych zainteresowanych.

MANS wspiera także rozwój naukowy wyróżniających się studentów, zachęcając ich do uczestnictwa w konferencjach i współtworzenia artykułów naukowych wraz z wykładowcami. Osoby studiujące na ocenianym kierunku mogą również ubiegać się o Indywidualny Tok Studiów, co umożliwia realizację poszerzonego programu pod opieką wybranego nauczyciela akademickiego. Możliwość elastycznego kształcenia dostępna jest także w ramach Indywidualnej Organizacji Studiów.

Zespół oceniający stwierdził, że w MANS istnieją obligatoryjne wewnętrzne akty prawne regulujące sprawy studenckie, w tym m.in. regulamin studiów. Dokumenty te nie są jednak przygotowane z należytą starannością i wymagają dostosowania do obowiązujących przepisów ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz powszechnie obowiązujących przepisów prawa. Zdiagnozowane uchybienia stoją w sprzeczności z ustawowymi prawami i obowiązkami studenta. Część zapisów nie znajduje także odzwierciedlenia w przepisach ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Przykłady uchybień dotyczą: konieczności uzyskania zgody Rektora na studiowanie kolejnego kierunku studiów (w tym na kierunku odbywającym się w innej uczelni), ograniczenie uprawnień do posiadania legitymacji studenckiej, dopuszczenie możliwości utraty praw i utraty statusu studenta w przypadkach nieokreślonych przepisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, mechanizmów odwoławczych w przypadku opłat (w tym możliwości odwołania się od decyzji Kanclerza do Rektora za pośrednictwem Kanclerza), zasady odwoływania członków Komisji Stypendialnej i członków Odwoławczej Komisji Stypendialnej niemające umocowania w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Mając na uwadze powyższe, zaleca się dostosowanie regulaminu studiów oraz aktów uczelnianych z nim powiązanych do przepisów ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce w zakresie praw i obowiązków studenta. Ponadto zaleca się zapobieganie występowaniu tego rodzaju uchybień w przyszłości poprzez działania edukacyjne dla studentów z zakresie ich praw i obowiązków, np. poprzez organizację jakościowych szkoleń z praw i obowiązków studenta wynikających z przepisów ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

MANS oferuje również studentom możliwość udziału w zajęciach sportowych w ramach Akademickiego Związku Sportowego oraz dostęp do basenu i siłowni na preferencyjnych warunkach. Uczelnia przywiązuje także dużą wagę do rozwijania przedsiębiorczości studentów, czemu daje wyraz, angażując ich w innowacyjne projekty oraz organizując warsztaty z planowania kariery, doradztwo zawodowe i targi pracy.

Uczelnia troszczy się też o studentów wymagających szczególnego wsparcia – oferuje im zindywidualizowany tok studiów oraz rozwiązania edukacyjne dostosowane do potrzeb i sytuacji życiowej osób z niepełnosprawnościami. W ramach ułatwień dostępny jest także system informacyjno-biblioteczny, sprzęt elektroniczny wspomagający naukę oraz materiały dydaktyczne dostosowane do potrzeb studentów. Z inicjatywy studentów powstały również przestrzenie do wypoczynku.

Sprawami organizacyjnymi na studiach na kierunku zarządzanie zajmuje się dziekanat, który stara się wychodzić naprzeciw ich potrzebom studentów m.in. poprzez udostępnianie wzorów dokumentów na stronie internetowej Uczelni oraz umożliwianie załatwiania spraw zarówno osobiście, jak i online, mailowo lub listownie. Obowiązujący w Uczelni system rozpatrywania wniosków i skarg jest przejrzysty. Dodatkowe wsparcie w tym zakresie zapewnia samorząd studencki.

Studenci MANS, w tym studenci ocenianego kierunku, są też zachęceni do osiągania wysokich wyników w nauce. Mogą ubiegać się o stypendia – socjalne, dla osób z niepełnosprawnościami, rektorskie oraz zapomogi. Proces przyznawania tych świadczeń jest w Uczelni jasno określony. Najlepsi studenci

mają także szansę uzyskania stypendium ministra. Uczelnia finansuje również wyjazdy studentów na konferencje naukowe przez co wspiera ich rozwój naukowy.

W trosce o dobro studentów w Uczelni stworzono przejrzystą strukturę administracyjną. W MANS działają m.in. Pełnomocnik Rektora ds. Studentów, Pełnomocnik Rektora ds. Osób z Niepełnosprawnościami, Biuro ds. bytowych studentów i osób z niepełnosprawnościami, Biuro Karier oraz Biuro Praktyk. Studenci ocenianego kierunku mogą także kontaktować się z wykładowcami podczas konsultacji, a opiekunowie grup pomagają im w bieżących sprawach organizacyjnych. Ponadto działająca na terenie Uczelni Klinika Prawa oferuje studentom wsparcie prawne.

Pracownicy administracyjni Uczelni są otwarci na potrzeby studentów i kompetentni w zakresie obsługi spraw studenckich.

Akademia wspiera samorządność studencką i dba o nawiązywanie partnerskich relacji, co pozwala na bieżąco dostosowywać ofertę wsparcia do oczekiwań studentów. Organizacje studenckie mogą liczyć na pomoc w organizacji różnego rodzaju wydarzeń i korzystać z pomieszczeń uczelnianych. Samorząd ma na terenie Uczelni swoje biuro i regularnie współpracuje z Władzami Uczelni, biorąc udział w podejmowaniu decyzji dotyczących warunków studiowania oraz programów kształcenia.

Studenci systemowo mają możliwość rozwijania swoich zainteresowań naukowych w ramach funkcjonujących w Uczelni kół naukowych, które organizują spotkania i konferencje. Nie mają oni jednak świadomości możliwości, jakie stwarza Uczelnia w tym zakresie. W związku z powyższym rekomenduje się podejmowanie działań mających na celu zachęcanie studentów do aktywności naukowej w studenckim ruchu naukowym, w tym w organizacjach studenckich.

Skuteczność funkcjonującego w Uczelni systemu wsparcia dla studentów jest monitorowana m.in. poprzez ankiety ewaluacyjne oraz nieformalne spotkania z przedstawicielami organizacji studenckich. W oparciu o zebrane opinie uczelnia stale udoskonala swoje działania, czego przykładem jest stworzenie przestrzeni wypoczynkowej. Stosowany w MANS formularz ankiety oceny zajęć z perspektywy studenta może jednak wydawać się skomplikowany. Studenci nie mają również świadomości dotyczącej wpływu studenckich ankiet oceny zajęć na kształtowanie systemu wsparcia. W związku z powyższym rekomenduje się modyfikację studenckiej ankiety oceny zajęć i podejmowania działań promocyjnych w celu uzyskania większej zwrotności wyników. Oprócz studenckiej ankiety oceny zajęć w Uczelni funkcjonuje karta ewaluacyjna programu studiów, w której student ma dokonywać oceny zajęć pod kątem aktualności programu studiów, zgodności z obecnym dorobkiem naukowym czy metod i form weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się. Założenie, że przeciętny student jest w stanie dokonać takiej oceny eksperckiej, jest zbyt optymistyczne. W związku z tym rekomenduje się rezygnację z karty ewaluacyjnej programu studiów lub modyfikację jej w taki sposób, by była odpowiednia dla studentów jako grupy respondentów. Kwestię tę szczegółowo omówiono w kryterium 10.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo.

Uzasadnienie

Wsparcie w procesie uczenia się oferowane przez MANS studentom kierunku zarządzanie jest stałe, przybiera różne formy oraz uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów. MANS sprzyja rozwojowi pozanaukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie im dostępności kadry, wsparcia w procesie osiągania efektów uczenia się oraz odpowiedniego przygotowania do wejścia na rynek pracy. Wsparcie systemowe w postaci wewnętrznych aktów prawnych Uczelni wymaga jednak istotnych zmian w zakresie zapewnienia zgodności tych aktów z przepisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz przepisami prawa powszechnie obowiązującego w zakresie praw i obowiązków studenta. Stwierdzone nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania zaleceń, dotyczą w szczególności:

1. konieczności uzyskania zgody Rektora na studiowanie drugiego kierunku studiów, w tym kierunku prowadzonego przez inną szkołę wyższą;
2. ograniczenia uprawnień do posiadania legitymacji studenckiej;
3. dopuszczenia możliwości utraty praw i utraty statusu studenta w przypadkach nieokreślonych przepisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce;
4. mechanizmów odwoławczych w przypadku opłat za studia, w tym możliwości odwołania się od decyzji Kanclerza do Rektora za pośrednictwem Kanclerza;
5. zasad odwoływania członków Komisji Stypendialnej i członków Odwoławczej Komisji Stypendialnej.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie stwierdzono.

Rekomendacje

1. Rekomenduje się podejmowanie działań mających na celu zachęcanie studentów do aktywności w ramach studenckiego ruchu naukowego.
2. Rekomenduje się modyfikację studenckiej ankiety oceny zajęć i podejmowanie działań promocyjnych w celu uzyskania większej zwrotności jej wyników.
3. Rekomenduje się rezygnację z karty ewaluacyjnej programu studiów lub modyfikację jej w taki sposób, by była odpowiednia dla studentów jako grupy respondentów (kwestię tę poruszono także w kryterium 10).

Zalecenia

1. Zaleca się dostosowanie Regulaminu Studiów oraz aktów z nim powiązanych w zakresie praw i obowiązków studenta do przepisów ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

2. Zaleca się edukowanie studentów w zakresie ich praw i obowiązków, np. poprzez organizację jakościowych szkoleń z praw i obowiązków studenta wynikających z ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.
3. Zaleca się wdrożenie skutecznych rozwiązań pro jakościowych w celu zapobiegania powstaniu zdiagnozowanych nieprawidłowości w przyszłości.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Uczelnia zapewnia dostęp do informacji dla szerokiego grona odbiorców, w tym dla takich grup interesariuszy, jak kandydaci na studia, studenci, absolwenci, pracownicy oraz pracodawcy.

Strona główna MANS posiada różnego rodzaju podstrony, które odpowiadają odpowiednim obszarom, takim jak: rekrutacja, studia, wzory dokumentów, informacje dla studenta, programy studiów czy ogłoszenia bieżące. Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnych, kompleksowych, zrozumiałych i zgodnych z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o przyznawanych kwalifikacjach i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Na stronie internetowej Uczelni zamieszczone są również informacje dotyczące kierunku zarządzanie, obejmujące m.in.: cel kształcenia, sylwetkę absolwenta, wymagania dla kandydatów na studia, warunki rekrutacji, opis kierunku, plan studiów z sylabusami, warunki dyplomowania oraz tłumaczenie tych informacji na języki angielski, ukraiński i rosyjski.

Informacje o kierunku zarządzanie są udostępniane w sposób gwarantujący łatwość zapoznania się z nimi, bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem czy użytkowanym przez odbiorców sprzętem. Strona Uczelni jest także dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Dodatkowo informacje o ocenianym kierunku są zamieszczane w popularnych wśród studentów mediach społecznościowych. Prawo do wnioskowania o zamieszczanie takich informacji ma każdy student oraz pracownik, a zaproponowane treści po uprzedniej akceptacji są publikowane na różnych kanałach.

Publiczny dostęp do informacji w MANS podlega przeglądom, w których uczestniczą przede wszystkim władze dziekańskie, przedstawiciele Samorządu Studentów i wszyscy interesariusze, którzy wyrażą taką chęć. Przeglądy te polegają na monitorowaniu aktualności, rzetelności, zrozumiałości i kompleksowości informacji o studiach, w tym ich zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców. Wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do aktualizacji i doskonalenia dostępności i jakości informacji o studiach.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Informacje dotyczące kierunku zarządzanie prowadzonego na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia w MANS, zasad rekrutacji i aspektów związanych ze studiowaniem są dostępne dla szerokiego grona odbiorców. Ponadto Uczelnia stale monitoruje aktualność i jakość prezentowanych informacji.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie stwierdzono.

Rekomendacje

Brak.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Polityka jakości jest prowadzona w Uczelni w oparciu o Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia – Księgę Jakości Kształcenia: dokument przyjęty uchwałą nr 11/06/2023 Senatu MANS w Warszawie z dnia 27 czerwca 2023 r. w sprawie nowelizacji wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w Menedżerskiej Akademii Nauk Stosowanych w Warszawie. Lektura tekstu Księgi Jakości Kształcenia wskazuje na błędy w postaci powtórzeń tekstu bądź braku ciągu logicznego opisywanych procedur. Na przykład na str. 13 zamieszczono opis procedury „2.1. Zasady organizacji zajęć dydaktycznych”, a w opisie zakresu procedury, w p. 1. zamieszczono zapis: „Przedmiotem procedury jest sposób uchwalania programu studiów dla kierunków studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich realizowanych w Uczelni”. Z kolei na str. 15 zamieszczono procedurę „2.2. Opracowywanie programów studiów”, jednak jej zakres, przedstawiony w p. 1, jest identyczny ze wspomnianym wyżej zakresem procedury opisanej na str. 13. W związku z powyższym rekomenduje się uporządkowanie tekstu Księgi Jakości Kształcenia ze szczególnym uwzględnieniem eliminacji powtórzeń fragmentów procedur.

Uczelnia poinformowała, że system zapewniania jakości kształcenia w zakresie uregulowań w wybranych obszarach dydaktycznych uzupełniają inne akty prawne. Zaliczono do nich m.in.: statut MANS w Warszawie, regulamin studiów, regulamin dyplomowania, a także regulamin studenckich praktyk zawodowych.

Nadzór nad realizacją zadań w zakresie jakości kształcenia sprawują: Rektor, Prorektor ds. dydaktycznych, dziekan, kierownik katedry/zakładu, Senacka Komisja ds. Studentów i Jakości Kształcenia, Uczelniana Komisja ds. Zapewniania Jakości Kształcenia oraz zespoły jakości kształcenia na danym kierunku. Zakres kompetencji Rektora, Prorektora ds. dydaktycznych, Dziekana Wydziału oraz Kierownika Katedry określa statut MANS w Warszawie, a zakres zadań oraz składy: Uczelnianej Komisji

ds. Zapewniania Jakości Kształcenia oraz Zespołów Jakości Kształcenia na danym kierunku określają zarządzenia Rektora, tj. zarządzenie nr 1/01/2025, zarządzenie nr 4/04/2023 i zarządzenie nr 3/01/2025.

Zatwierdzanie i zmiany programu studiów dokonywane są w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury opisane w Księdze Jakości Kształcenia w punkcie „2.2. Opracowywanie programów studiów”. Według opisanej procedury „program studiów dla kierunku prowadzonym w uczelni jest zatwierdzany uchwałą Senatu” (p. 3.1) oraz „Projekt programu studiów opracowywany jest przez kierownika katedry/zakładu/dziekana wydziału/filii wraz z kierownikiem Działu ds. Obsługi Dydaktycznej, Planowania i Kontroli Zajęć i pozytywnie zaopiniowany przez zespół jakości kształcenia na kierunku” (p. 3.2). W p. 3.11 jest z kolei mowa o tym, że: „Po akceptacji Rady Programowej Wydziału dziekan wydziału/filii przekazuje program studiów do zaopiniowania Senackiej Komisji ds. Studentów i Jakości Kształcenia, która przekazuje go Rektorowi celem przedłożenia na posiedzeniu Senatu. Podczas wizytacji ustalono także, że każdego roku kierownicy katedr i zakładów dokonują weryfikacji obowiązujących programów studiów, w tym planów studiów, w oparciu o zgłoszone przez pracowników Wydziału postulaty i wnioski, a także wyniki ankiet studenckich oraz wyniki hospitacji.

W programie studiów uwzględniono osiągnięcia nowoczesnej dydaktyki akademickiej (m.in. wykorzystuje się aparaturę multimedialną do przekazu treści dydaktycznych), współczesną technologię informacyjno-komunikacyjną (m.in. wykorzystywane jest oprogramowanie ułatwiające realizację treści programowych, choć w dość ograniczonym zakresie), a także aplikacje mobilne, jak również narzędzia i techniki kształcenia na odległość – szczegółową charakterystykę tych metod i narzędzi przedstawiono w kryteriach 2 oraz 5.

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów, co przedstawiono szczegółowo w kryterium 3.

Proces przeglądu i doskonalenia programów studiów przypisano do kompetencji Rady Programowej Dyscyplin, działającej w ramach Wydziału, zgodnie z § 20 ust. 2 statutu MANS w Warszawie. Zakres tych zadań obejmuje „przeprowadzenie okresowego przeglądu programów studiów, w tym m. in. właściwego doboru przedmiotów oraz form zajęć dydaktycznych, wymaganych do osiągnięcia założonych efektów uczenia się, ustalenia zgodności efektów przypisanych przedmiotom i modułom z efektami kierunkowymi, sprawdzania treści programowych przedmiotów w odniesieniu do osiągnięcia założonych efektów uczenia się”. Należy zwrócić uwagę, że Rada Programowa Dyscyplin nie jest gremium powołanym formalnie w ramach WSZJK, a więc powierzanie takiemu gremium bardzo istotnych zadań dotyczących zapewnienia jakości kształcenia nie znajduje właściwego uzasadnienia – w trakcie wizytacji przedstawiono dość niejasny przydział obowiązków Rady Programowej Dyscypliny. Również realizacja zadań przypisanych do Rady Programowej Dyscypliny nie została potwierdzona żadnymi dowodami na przeprowadzanie okresowego przeglądu programu studiów, a stwierdzone przez zespół oceniający nieprawidłowości w sformułowaniu efektów uczenia się (szczegóły w kryterium 1), a także w treściach programowych (szczegóły w kryterium 2) wskazują, że zadania te nie są właściwie realizowane. Na przykład stwierdzono, że niektóre efekty uczenia się nie są zgodne z profilem praktycznym i powtarzają efekty uczenia się, które obowiązywały w Uczelni dla kierunku o profilu ogólnoakademickim (szczegóły w kryterium 1).

Podczas wizytacji ustalono, że w Uczelni monitoruje się wiele aspektów realizacji programu studiów, jednak zazwyczaj na poziomie pracy katedr oraz ich kierowników i dziekana wydziału, a także przy znaczącym zaangażowaniu Działu ds. Obsługi Dydaktycznej, Planowania i Kontroli Zajęć. Powołany

w ramach WSZJK Zespół ds. Jakości Kształcenia kierunku zarządzanie zajmuje się jedynie dwoma aspektami z obszaru jakości kształcenia: monitorowaniem jakości prac dyplomowych (procedura 2.17 w Księdze Jakości Kształcenia – KJK) oraz monitorowaniem wyników weryfikacji efektów uczenia się (procedura 2.11. w KJK). Przedstawiona podczas wizytacji dokumentacja w zakresie wymienionych procedur wskazuje na regularnie przeprowadzany monitoring efektów uczenia się potwierdzanych w procesie dyplomowania, w tym także pośrednio monitoring treści programowych i wykorzystywanych metod kształcenia. Jednak w świetle uchybień stwierdzonych przez zespół oceniający w recenzowanych pracach dyplomowych (tj. bardzo słaba jakość prac dyplomowych angielskojęzycznych, znaczne uchybienia w założeniach merytorycznych prac oraz w ich strukturze, wynik JSA 0% czy pytania na egzaminie dyplomowym nieweryfikujące efektów uczenia się) należy stwierdzić słabą skuteczność podejmowanych procedur monitorowania procesu dyplomowania.

Z kolei w ramach drugiej procedury monitoruje się metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się, a także wyniki nauczania i stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Przeprowadzane corocznie analizy wyników nauczania przekazywane są przez przewodniczącego kierunkowego zespołu jakości kształcenia dziekanowi wydziału oraz kierownikom katedr. Dziekan wydziału omawia zbiorcze wyniki na posiedzeniu Rady Programowej Dyscyplin i Rady Naukowej Dyscyplin i poddaje pod dyskusję w celu ustalenia wspólnych wniosków mających na celu doskonalenie procesu kształcenia na kierunkach/wydziale. Z kolei po zakończeniu oceny jakości procesu dyplomowania zespół jakości kształcenia sporządza sprawozdanie i przekazuje je Uczelnianej Komisji do Spraw Jakości Kształcenia, która sporządza zestawienie zbiorcze i przekazuje je do wiadomości Rektora. W związku ze stwierdzonymi uchybieniami w pracach etapowych (w szczególności dotyczy to słabo wykorzystywanych metod weryfikacji umiejętności praktycznych, a także mało zróżnicowanych czy nieuzasadnionych ocen ze względu na brak ogłoszenia kryteriów oceniania – szczegółowo opisano te uchybienia w kryterium 3 oraz w załącznikach do niniejszego raportu) rekomenduje się zwrócenie większej uwagi na skuteczność realizacji procedury 2.11. „Monitorowanie wyników weryfikacji efektów uczenia się”.

Uczelnia udokumentowała również systematyczność w pozyskiwaniu wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów, którym zajmuje się z kolei Biuro Karier. Monitorowanie karier zawodowych opiera się na wynikach dwóch ankiet absolwentów, tj. pierwszej wypełnianej bezpośrednio po otrzymaniu dyplomu i następnych, rozsyłanych do absolwentów po roku, trzech i pięciu latach od ukończenia studiów. Zestawienie wyników Biuro Karier przekazuje dziekanom i kierownikom katedr w terminie do 30 września każdego roku. Otrzymane dane są uwzględniane przy dostosowaniu programów studiów do potrzeb rynku pracy i – jak wynika z przedstawionej dokumentacji – są one obszernym źródłem informacji zwrotnych na temat realizowanego programu studiów, w szczególności treści kształcenia, metod dydaktycznych i metod weryfikacji efektów uczenia się oraz zgodności programu z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego. W świetle przedstawionych wyników ankiet absolwentów oraz analiz w kryteriach nr 2 i 5 rekomenduje się bardziej efektywne wykorzystanie informacji zwrotnych od absolwentów w zakresie stosowania przy realizacji programu studiów specjalistycznych programów komputerowych, niezbędnych współcześnie do zarządzania przedsiębiorstwem.

Uczelnia udokumentowała również prowadzenie systematycznej oceny realizacji praktyk zawodowych, głównie poprzez uzyskiwanie informacji zwrotnych na temat zakresu merytorycznego praktyk i wykorzystywanych praktycznych metod kształcenia w drodze ankiety wypełnianej przez studentów po odbytych praktykach oraz ankiety pracodawcy na temat przygotowania studenta do realizacji

praktycznych zadań zawodowych. Wyniki zastosowania powyższych procedur zostały omówione szczegółowo w kryterium 2.

Kolejnym sposobem regularnej analizy realizacji programu studiów, głównie w zakresie treści programowych, metod kształcenia oraz metod weryfikacji efektów uczenia się są ankiety studenckie: 1) pt. „ocena prowadzącego” i 2) pt. „ewaluacja programu studiów”, która w przedstawionym zakresie jest obszernym uzupełnieniem oceny poszczególnych zajęć (a więc powiela cele ankiety 1). Badanie ankietowe przeprowadzane jest przez Dział ds. Obsługi Dydaktycznej, Planowania i Kontroli Zajęć w porozumieniu z Działem IT oraz Samorządem Studenckim po zakończeniu semestru zimowego i letniego każdego roku. Przedstawione wyniki wskazują, że obydwie ankiety dotyczą w swej istocie sposobu prowadzenia zajęć i zakresu merytorycznego ich treści. Rekomenduje się ponowne opracowanie ankiet studenckich ze względu na ten sam zakres oceny i rozważenie możliwości ich przeprowadzenia w postaci jednego badania ankietowego, co może wpłynąć na poprawę zwrotności ankiet. Informacje uzyskane podczas wizytacji wskazują bowiem, że zwrotność jest minimalna, ankiety są wypełniane zazwyczaj przez 1-2 studentów, w nielicznych przypadkach przez nieco większą liczbę, co sprawia, że nie są przydatnym źródłem informacji. Problemy związane z właściwym sformułowaniem ankiet studenckich omówiono również w kryterium 8.

Należy także zwrócić uwagę, że pewne kwestie poruszane w ankietach studenckich wykraczają poza możliwości uzyskania wiarygodnych i przydatnych odpowiedzi (co także zostało poruszone w kryterium 8). Dotyczy to w szczególności pytania 10 („Proszę odnieść się do następujących kwestii dotyczących przedmiotu. W mojej ocenie: A) treści przedmiotu są aktualne w stopniu a) bardzo wysokim b) wysokim c) średnim d) niskim e) bardzo niskim. B) treści przedmiotu wymagają uzupełnienia o następujące obszary tematyczne...”) oraz 11. („Czy forma realizowanego przedmiotu (np. wykład lub ćwiczenia) jest w Pani/a ocenie właściwa?”).

Z przedstawionej dokumentacji i ustaleń podczas wizytacji wynika, że w Uczelni nie jest przeprowadzana systematyczna ocena programu studiów w zakresie oceny systemu punktacji ECTS. Brak monitoringu potwierdzają także stwierdzone przez zespół oceniający uchybienia w tym zakresie opisane w kryterium 2.

W Uczelni prowadzona jest ocena programu studiów w oparciu o takie źródła danych, jak ankiety wśród studentów: ankieta „Ocena prowadzącego”, kwestionariusz „Ewaluacja programu studiów”, ankieta po praktykach zawodowych, ankieta „Ocena satysfakcji studenta z warunków studiowania”. Istotnym źródłem informacji w ocenie realizacji programu studiów są również informacje od pracodawców na temat programu studenckich praktyk zawodowych oraz stopnia przygotowania studenta do praktyk, a także ankiety stosowane w procedurach monitorowania karier zawodowych absolwentów. Wymienione wyżej badania ankietowe zostały opracowane i przedstawione w formie odpowiednich procedur w Księdze Jakości Kształcenia wraz ze wskazaniem obowiązujących kwestionariuszy ankiet, a także gremiów odpowiedzialnych za ich przeprowadzenie oraz sposobów analizowania wyników. Oprócz wyżej wymienionych zostały opracowane w formie procedur zamieszczonych w Księdze Jakości następujące działania: „Monitorowanie i ocena jakości procesu dyplomowania” (procedura 2.17), a także procedura 2.22: „Monitorowanie satysfakcji nauczycieli akademickich w zakresie procesu dydaktycznego” – przedstawiono wyniki ankiety wśród nauczycieli akademickich za ostatnie 2 lata oraz możliwości ich wykorzystania w podnoszeniu jakości kształcenia. Nie przedstawiono jednak wyników ankiety realizowanej w ramach procedury 2.23. „Weryfikacja podmiotów z otoczenia społeczno-gospodarczego w zakresie współpracy z Menedżerską Akademią

Nauk Stosowanych w Warszawie”, a jedynie pisemne opinie pracodawców na temat wprowadzonego programu studiów o profilu praktycznym wraz ze wskazaniem kierunków proponowanych zmian. W związku z powyższym rekomenduje się podjęcie skutecznych działań wprowadzających procedurę 2.23. „Weryfikacja podmiotów z otoczenia społeczno-gospodarczego w zakresie współpracy z Menedżerską Akademią Nauk Stosowanych w Warszawie”.

Należy także wskazać na istotne źródło informacji o realizacji programu studiów, jakim są hospitacje – w tym zakresie również opracowano odpowiednią procedurę 2.5, szczegółowo regulującą planowanie, realizowanie i podsumowywanie wyników hospitacji. Uczelnia przedstawiła dokumentację potwierdzającą stosowanie powyższej procedury.

Uczelnia udokumentowała również, że w systematycznej ocenie programu studiów biorą udział interesariusze wewnątrzni (kadra prowadząca kształcenie, studenci) oraz interesariusze zewnątrzni (pracodawcy, absolwenci kierunku), a wnioski z systematycznej oceny programu studiów są wykorzystywane do ustawicznego doskonalenia tego programu. Jako przykłady wpływu nauczycieli akademickich na modyfikację programu studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym na kierunku zarządzanie wskazano wprowadzenie takich zajęć, jak: *sztuczna inteligencja w zarządzaniu*, *gry decyzyjne* czy *podstawy e-biznesu*, a w ramach zajęć *marketing* do wykładu i ćwiczeń dodano projekt. Na studiach drugiego stopnia o profilu praktycznym na kierunku zarządzanie propozycja nauczycieli akademickich dotyczyła wprowadzenia zajęć kierunkowych, m.in. *automatyzacja i digitalizacja procesów zarządzania* czy *e-commerce*. Z kolei jako przykłady wpływu interesariuszy zewnętrznych wymieniono propozycje zgłaszane przez absolwentów ocenianego kierunku, m.in. potrzebę kursów językowych, kursów komputerowych, spotkań z ciekawymi ludźmi oraz wyjazdów studyjnych/wycieczek naukowych.

Jakość kształcenia na kierunku zarządzanie jest poddawana cyklicznej zewnętrznej ocenie – ostatnia wizytacja PKA odbyła się w styczniu 2023 roku i zakończyła się oceną pozytywną z okresem obowiązywania skróconym do 2 lat, wyrażoną w uchwale 628/2023 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 27 lipca 2023 r. w sprawie oceny programowej na kierunku zarządzanie prowadzonym na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim. W dalszej kolejności w tym samym roku Komisja Odwoławcza PKA utrzymała w mocy ocenę pozytywną z okresem obowiązywania skróconym do 2 lat uchwałą nr 835/2023 Prezydium PKA z dnia 18 września 2023 r. Spośród 4 kryteriów spełnionych częściowo Komisja Odwoławcza odstąpiła jedynie od zarzutów sformułowanych w kryterium 3 (dotyczyło braku zróżnicowania metod weryfikacji efektów uczenia się adekwatnie do kategorii efektów uczenia się, czyli wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), ze względu na przedstawione przez Uczelnię w procedurze odwoławczej wyczerpujące wyjaśnienia i podjęte działania naprawcze. Pozostałe zarzuty dotyczące kryterium 4, 5 i 10 utrzymano w mocy. W rezultacie podtrzymano następujące zalecenia:

W odniesieniu do kryterium 4:

1. Zaleca się usunięcie nieprawidłowości w obsadzie zajęć dydaktycznych, w szczególności zapewnienie odpowiedniej obsady wykładów, konwersatoriów i pokrewnych zajęć, których prowadzenie wymaga uporządkowanej, szerokiej znajomości dorobku naukowego wypracowanego w danej dyscyplinie. Szczegółowe zestawienie dotyczące nieprawidłowej obsady zajęć zawarto w załączniku do uchwały.
2. Zaleca się zapewnienie struktury kwalifikacji kadry akademickiej umożliwiającej prawidłową realizację zajęć. Konieczne jest zaangażowanie nowych nauczycieli akademickich posiadających

aktualny dorobek naukowy w wiodącej dyscyplinie naukowej – nauki o zarządzaniu i jakości, aby mogli oni wyposażać studentów w kompetencje badawcze na kierunku o ogólnoakademickim profilu kształcenia, w tym szczególnie na studiach drugiego stopnia.

3. Zaleca się ograniczenie obciążenia pracowników opieką nad pracami dyplomowymi do poziomu umożliwiającego właściwą kontrolę i wsparcie realizacji tych prac.
4. Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości będących podstawą do sformułowania powyższych zaleceń:

W odniesieniu do kryterium 5:

1. Zaleca się zapewnienie pełnej zgodności zasobów bibliotecznych z wykazem literatury zawartym w sylabusach zajęć – w liczbie egzemplarzy dostosowanej do potrzeb procesu nauczania, w tym liczby studentów kierunku.

W odniesieniu do kryterium 10:

1. Zaleca się podjęcie działań w zakresie poprawy skuteczności funkcjonowania Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia poprzez wykorzystanie wyników pogłębionej analizy miarodajnych oraz wiarygodnych danych i informacji umożliwiając ich efektywne wykorzystanie do poprawy jakości kształcenia na kierunku zarządzanie, w tym w szczególności w obszarach wyeksponowanych w niniejszej uchwale i odnoszących się do kryteriów nr 4 i 5 oceny programowej kierunku studiów zarządzanie.

Działania podjęte przez Uczelnię w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości zostały pozytywnie zweryfikowane podczas obecnej wizytacji, a szczegółowe oceny podjętych działań zamieszczono w opisach wskazanych kryteriów, tj. kryterium 4, kryterium 5 i kryterium 10.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	Zaleca się podjęcie działań w zakresie poprawy skuteczności funkcjonowania Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia poprzez wykorzystanie wyników pogłębionej analizy miarodajnych oraz wiarygodnych danych i informacji, umożliwiając ich efektywne wykorzystanie do	Uczelnia wprowadziła odnowiony Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia – Księgę Jakości Kształcenia, przyjęty uchwałą nr 11/06/2023 Senatu MANS w Warszawie z dnia 27 czerwca 2023 r. Określono w nim 23 procedury, które powinny przyczynić się do poprawy skuteczności funkcjonowania USZJK. Procedury dotyczą różnych aspektów zapewnienia jakości kształcenia, które zostały szczegółowo opisane	Zalecenie zrealizowane.

	poprawy jakości kształcenia na kierunku zarządzanie, w tym w szczególności w obszarach wyeksponowanych w niniejszej uchwale i odnoszących się do kryteriów nr 4 i 5 oceny programowej kierunku studiów zarządzanie	ze względu na cel, wskazano osoby odpowiedzialne za ich realizację oraz przedstawiono sposoby wykorzystania uzyskanych wyników. W załącznikach zamieszczono wzory zestandaryzowanych formularzy i kwestionariuszy. Księga Jakości liczy 160 stron. W odpowiedzi na zalecenia związane z kryteriami 4,5 Uczelnia wprowadziła szereg działań naprawczych, m.in. systematycznie organizowane są szkolenia dla nauczycieli akademickich w obszarze obsługi i wykorzystania narzędzi e-learningowych, a także szkolenia metodyczne dotyczące poprawy jakości procesu dyplomowania. Dokonywany jest przegląd kadry, nastąpiły zwolnienia niektórych pracowników i zatrudnienie nowych osób z dorobkiem naukowym i doświadczeniem praktycznym. Zrezygnowano z prowadzenia studiów w języku rosyjskim. Zmniejszono liczebność grup seminaryjnych. Zasoby biblioteczne, zarówno polsko-, jak i anglojęzyczne, są systematycznie powiększane na wniosek pracowników i kierowników katedr w miarę możliwości Uczelni. Organizowane są spotkania ze studentami polsko- i anglojęzycznymi dotyczące oceny jakości prowadzonych zajęć.	
--	---	---	--

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo.

Uzasadnienie

W Uczelni funkcjonuje formalnie wprowadzony Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia – Księga Jakości. Wyznaczone zostały także osoby i zespoły sprawujące nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad ocenianym kierunkiem studiów oraz określono ich kompetencje. Zatwierdzanie i zmiany w programach studiów dokonywane są w sposób formalny, w oparciu o przyjęte procedury. Przeprowadzana jest systematyczna ocena programu studiów, obejmująca efekty uczenia się, system ECTS, treści programowe, metody kształcenia, metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się, praktyki zawodowe oraz wyniki nauczania i stopień osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a także wyniki monitoringu losów zawodowych absolwentów. Systematyczna ocena programu studiów jest oparta o wyniki analizy miarodajnych oraz wiarygodnych danych i informacji, których zakres i źródła są trafnie dobrane do celów i zakresu oceny. W systematycznej ocenie programów studiów biorą udział interesariusze wewnętrzni oraz interesariusze zewnętrzni, a wnioski z systematycznej oceny programów studiów są wykorzystywane do ich doskonalenia. Jakość kształcenia na kierunku jest poddawana cyklicznej zewnętrznej ocenie.

Zespół oceniający stwierdził jednak następujące nieprawidłowości:

1. Realizacja zadań przypisanych do Rady Programowej Dyscyplin nie została potwierdzona żadnymi dowodami na przeprowadzanie okresowego przeglądu programu studiów, a stwierdzone przez zespół oceniający nieprawidłowości w sformułowaniu efektów uczenia się (np. niektóre efekty uczenia się nie są zgodne z profilem praktycznym i powtarzają efekty uczenia się, które obowiązywały w Uczelni dla kierunku o profilu ogólnoakademickim), a także w treściach programowych (np. w zakresie lektoratów) wskazują, że zadania te nie są właściwie realizowane.
2. Procedura monitorowania procesu dyplomowania nie jest skuteczna w świetle stwierdzonych znaczących uchybień merytorycznych i konstrukcyjnych w recenzowanych przez zespół oceniający pracach licencjackich oraz magisterskich, szczególnie anglojęzycznych.
3. Stwierdzono, że pewne kwestie poruszane w ankietach studenckich wykraczają poza możliwości uzyskania wiarygodnych i przydatnych odpowiedzi – dotyczy to pytania 10. (Proszę odnieść się do następujących kwestii dotyczących przedmiotu. W mojej ocenie: A) treści przedmiotu są aktualne w stopniu a) bardzo wysokim b) wysokim c) średnim d) niskim e) bardzo niskim. B) treści przedmiotu wymagają uzupełnienia o następujące obszary tematyczne...” oraz 11. (Czy forma realizowanego przedmiotu (np. wykład lub ćwiczenia) jest w Pani/a ocenie właściwa?).
4. W Uczelni nie jest przeprowadzana systematyczna ocena programu studiów w zakresie punktacji ECTS. Brak monitoringu potwierdzają także stwierdzone przez zespół oceniający uchybienia w tym zakresie opisane w kryterium 2.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie stwierdzono.

Rekomendacje

1. Rekomenduje się uporządkowanie tekstu Księgi Jakości Kształcenia ze szczególnym uwzględnieniem eliminacji powtórzeń fragmentów procedur.
2. Rekomenduje się wprowadzenie bardziej skutecznych działań w ramach procedury 2.11. „Monitorowanie wyników weryfikacji efektów uczenia się”, tak aby zapobiec słabej weryfikacji efektów uczenia się dotyczących umiejętności praktycznych oraz brakowi ustalenia kryteriów weryfikacji.
3. Rekomenduje się bardziej efektywne wykorzystanie informacji zwrotnych od absolwentów w zakresie stosowania przy realizacji programu studiów programów komputerowych, które są współcześnie niezbędne do zarządzania przedsiębiorstwem.
4. Rekomenduje się ponowne opracowanie dwóch ankiet studenckich dotyczących oceny zajęć dydaktycznych ze względu na ten sam zakres ocen oraz rozważenie możliwości ich przeprowadzenia w postaci jednego badania ankietowego, co może wpłynąć na poprawę zwrotności ankiet.
5. Rekomenduje się podjęcie skutecznych działań wprowadzających procedurę 2.23. „Weryfikacja podmiotów z otoczenia społeczno-gospodarczego w zakresie współpracy z Menedżerską Akademią Nauk Stosowanych w Warszawie”.

Zalecenia

1. Zaleca się przeprowadzanie systematycznych i skutecznych przeglądów programu studiów, w szczególności w zakresie monitorowania zgodności kierunkowych efektów uczenia się z PRK, a także ich właściwego odzwierciedlenia w efektach dla poszczególnych zajęć oraz powierzenie tych zadań właściwym gremiom związanym formalnie z WSZJK.
2. Zaleca się zwiększenie skuteczności monitorowania procesu dyplomowania, tak aby wyeliminować znaczące uchybienia merytoryczne i konstrukcyjne w pracach dyplomowych.
3. Zaleca się ponowne opracowanie pytań do ankiety „Ewaluacja programu studiów”, oceniającej zajęcia dydaktyczne z uwzględnieniem możliwości uzyskania od studentów jak najbardziej wiarygodnych i przydatnych informacji zwrotnych na temat realizacji programu studiów.
4. Zaleca się prowadzenie systematycznego monitorowania programu studiów w zakresie oceny systemu punktacji ECTS.

5. Załączniki: